

EUROOPAN UNIONIN
TUOMIOISTUIN

LYHYT KATSAUS MENNEESEEN VUOTEEN VUOSIKERTOMUS 2021

Euroopan unionin
tuomioistuin on unionin
oikeuden suojelun takaaja.

Vuosikertomus 2021

Lyhyt katsaus

menneeseen vuoteen

Sisältö

Presidentin esipuhe	4
----------------------------	---

1 Vuosi 2021 lyhyesti

A Vuosi kuvina	10
B Vuosi lukuina	28

2 Lainkäyttötoiminta

A Vuoden tärkeimpien tuomioiden tarkastelu	34
B Lainkäyttötoiminnan keskeisiä lukuja	72
Unionin tuomioistuimen jäsenet	77
Unionin yleisen tuomioistuimen jäsenet	85

3 Toimielimen mukana kohti sen historian uutta vaihetta

A Kirjaajan johdanto	92
Focus EUnited in Riga: poikkeuksellinen oikeudellinen vuoropuhelu yhdentyneen Euroopan puolesta	96
Focus Tuomaripäivät, jotka tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden tavata ja vaihtaa näkemyksiä	98
Focus Suhteet yleisöön	100

4 Ympäristöystävällinen toimielin

5 Katse tulevaan

6 Pysy kuulolla!

Presidentin esipuhe

Kuluneena vuonna 2021 tuomioistuimen ja sen henkilöstön on pitänyt selviytyä covid-19-pandemian peräkkäisten aaltojen hillitsemiseen tarkoitettujen terveystoimenpiteiden ja rajoitusten jatkumisesta. Työmenetelmien ja etäviestinnän ansiosta tuomioistuimen henkilöstö on kaikesta huolimatta kyennyt takaamaan toimintansa jatkuvuuden unionin oikeudenhoidon palveluksessa hyödyntämällä niitä ohjeita ja uusia käytäntöjä, jotka on omaksuttu heti pandemian puhjettua vuonna 2020. Toimielin voi tässä yhteydessä onnitella itseään siitä, että Euroopan oikeusasiamies on myöntänyt sille Hyvän hallinnon palkinnon innovaation ja uudistuksen huippuosaamisesta tunnustuksena niistä ponnisteluista, joita tuomioistuin on tehnyt suunnitellakseen ja ottaakseen käyttöön videoneuvottelujärjestelmän, joka mahdollistaa istuntojen järjestämisen etänä kummassakin tuomioistuimessa simultaanitulkkausta käyttäen.

Vuonna 2021 vaihtui myös merkittävä osa unionin tuomioistuimen jäsenistä, ja unionin tuomioistuimeen tuli yhdeksän uutta jäsentä. Kollegani osoittivat jälleen luottavansa minuun ja valitsivat minut uudelleen presidentiksi, kun taas tuomari Bay Larsen valittiin varapresidentiksi Silva de Lapuerten jätettyä tuomioistuimen. Samana vuonna myös unionin yleisessä tuomioistuimessa aloitti viisi uutta tuomaria.

Vireille pantujen asioiden määrä kasvoi vuonna 2021 molemmissa tuomioistuimissa (1 720 asiaa vuonna 2021, kun niitä oli 1 584 vuonna 2020), ja myös päätökseen saatettuja asioita oli enemmän (1 723 asiaa vuonna 2021, kun niitä oli 1 540 vuonna 2020). Muun muassa oikeusvaltiota, ympäristöä, henkilötietojen suoja, sosiaalista suojelua tai terveyskriisin yhteydessä myönnettyä tukea koskevien ratkaisujen monimuotoisuus ja vaikutus osoittavat, että toimielin toimii nykypäivän todellisuuden ytimessä ja vaikuttaa konkreettisesti Euroopan unionin kansalaisten ja yritysten elämään. Näistä toteamuksista seuraa useita haasteita.

Tämä todellisuus edellyttää ensinnäkin tuomioistuimelta sitä, että se parantaa lähestymistapaansa kansalaisiin ja panostaa siihen, että sen toiminta on mahdollisimman avointa. Tuomioistuimessa on tähän liittyen vireillä hankkeita, jonka tarkoituksena on lähettää kokeiluluentoisesti suuren jaoston istunnot suoratoistona verkossa. Digitaalinen kehitys oli avainasemassa tuomioistuimen hallinnoidessa esimerkiksi tavalla terveyskriisiin liittyviä ongelmia ja reagoidessa pandemiasta johtuviin liikkumisrajoituksiin. Tekninen osaaminen on kehittynyt, ja olemme nähneet digitaalisen esteen murtuvan: vaatimustaso on muuttunut. Olemme siis päässeet siihen pisteeseen, jossa tämä tekninen ja yhteiskunnallinen kehitys tuo tuomioistuimen koko Euroopan ulottuville.

Toimielin pohtii toiseksi edelleen sitä, miten voitaisiin tasapainottaa uudelleen unionin tuomioistuimen, jossa on yksi tuomari jäsenvaltiota kohden, ja unionin yleisen tuomioistuimen, jossa on syyskuusta lähtien ollut kaksi

On kolmanneksi nähtävissä jonkinmuotoista suuntausta siihen, että tuomioistuimen ratkaisujen auktoriteetti riitautetaan, ja siihen, että joissakin jäsenvaltioissa kyseenalaistetaan Euroopan yhdentymishanke ja sen perusarvot ja -periaatteet. Tämä suuntaus vaatii jatkuvaa tarkkaavaisuutta siinä, että tuomioistuimen ratkaisut ovat laadukkaita, niitä selitetään yleisölle ja tuomioistuimen toiminta on avointa. Tämä on välttämätöntä, jotta unionin lainkäyttö hahmottuu ja se ymmärretään oikein eli siten, että sillä pyritään kaikissa olosuhteissa huolehtimaan yksinomaan siitä, että lakia noudatetaan.

Toimielimemme tehtävänä on siis ottaa huomioon kaikki pandemian torjumisesta saadut kokemukset ja parantaa pysyvästi niitä hyviä tuloksia, joihin se on päässyt toiminnassaan ja suhteessaan kansallisiin tuomioistuihin ja myös yleiseen mielipiteeseen kaikkialla unionissa. Juuri nämä ovat niitä tavoitteita, jotka tuomioistuin on asettanut itselleen vuonna 2022, jolloin se viettää 70-vuotisjuhlavuottaan erilaisin hankkein, tapahtumin ja tilaisuuksin.

Koen Lenaerts

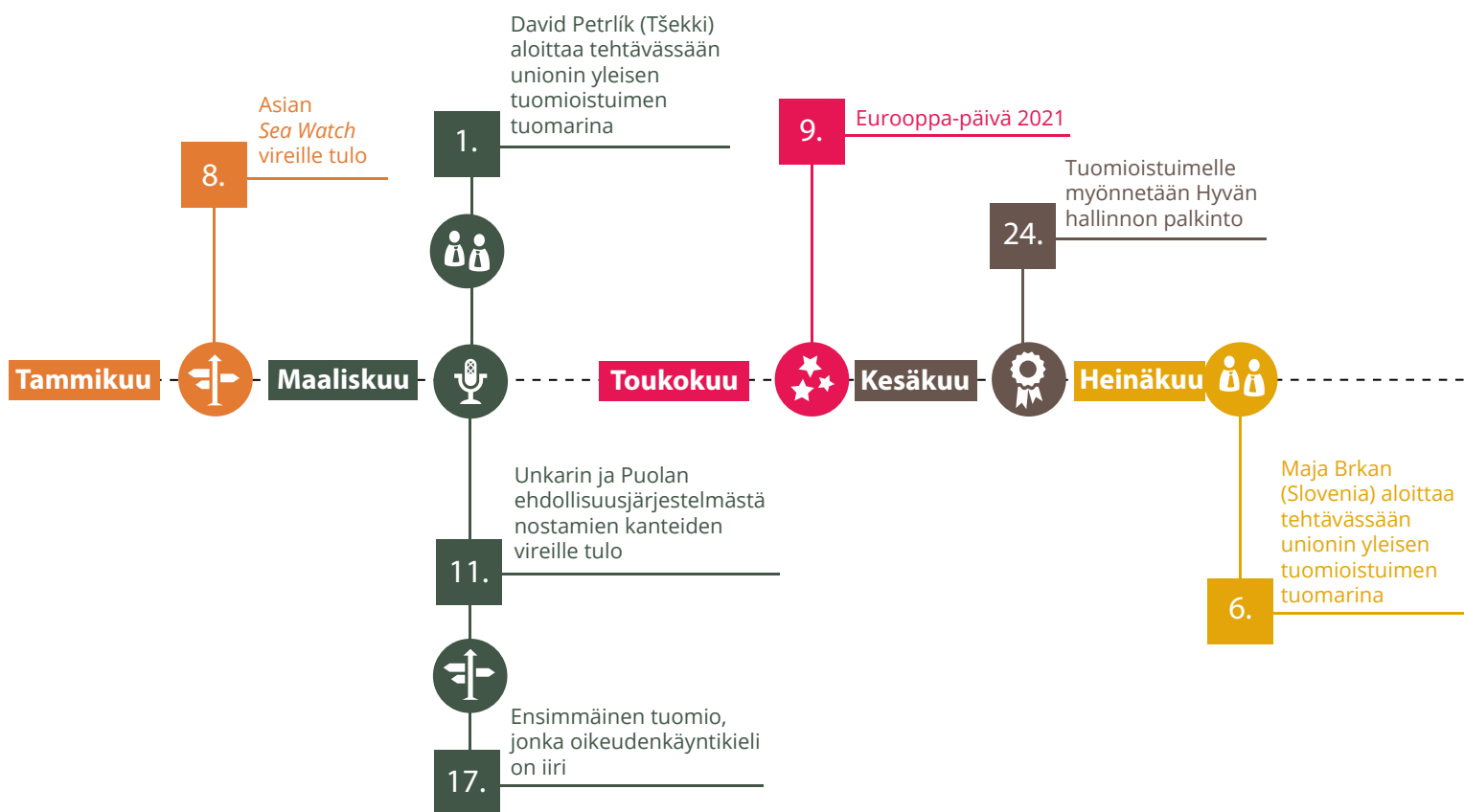
Unionin tuomioistuimen
presidentti

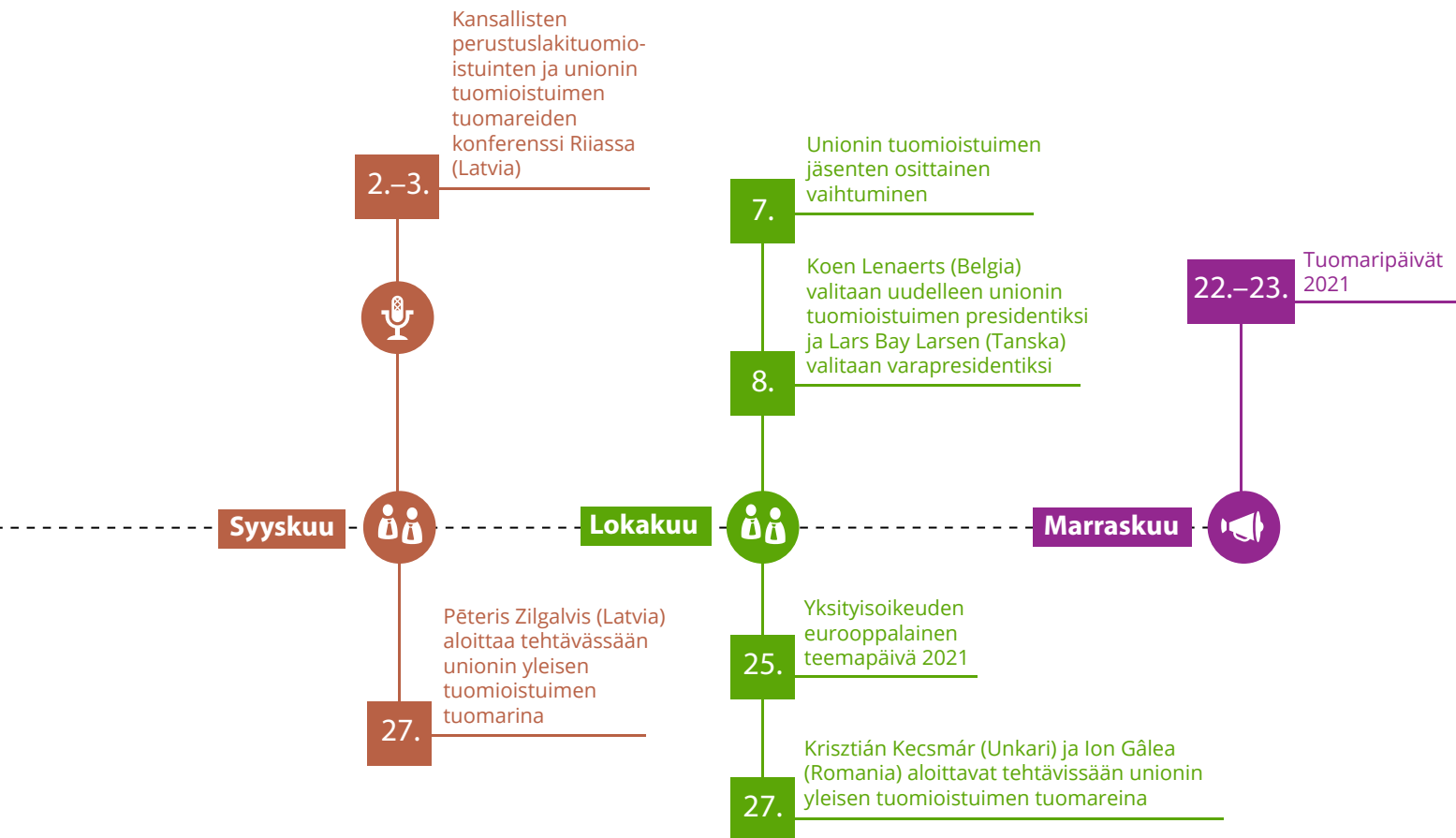

1

Vuosi 2021 **lyhyesti**

TAMMIKUU

4.

Asian Rzecznik Praw Obywatelskich vireille tulo

Unionin tuomioistuimen on ratkaistava, voivatko Puolan viranomaiset kieltäytyä kirjaamasta Espanjan viranomaisten myöntämää Espanjassa syntyneen lapsen syntymätodistusta, jossa mainitaan **kaksi naista kyseisen lapsen äiteinä**. ([C-2/21](#)).

TAMMIKUU

8.

Asian Sea Watch vireille tulo

Unionin tuomioistuimen on ratkaistava, voivatko satamaviranomaiset käyttää toimivaltaansa sellaista alusta vastaan, joka on sertifioitu rahtialukseksi mutta joka käytännössä **etsii ja pelastaa merestä** siirtolaisia ([C-14/21](#) ja [C-15/21](#)).

TAMMIKUU

26.

Tuomio asiassa VL v. Szpital Kliniczny

Palkanlisän maksaminen pelkästään sellaisille vammaisille työntekijöille, jotka ovat esittäneet **todistuksen vammaisuudesta** työnantajan vahvistaman ajankohdan jälkeen, voi merkitä vammaisuuteen perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää ([C-16/19](#)).

HELMIKUU

3.

Tuomio asiassa *komissio v. Unkari*

Unkari ei ole noudattanut velvollisuuksiaan varmistaa sen koko alueella, että **PM10-hiukkasiin** sovellettavaa päivittäistä raja-arvoa noudatetaan ja että kyseisen raja-arvon ylityksen kesto jää mahdollisimman lyhyeksi ([C-637/18](#)).

→ ks. s. 41

HELMIKUU

17.

Tuomiot asioissa *Ryanair DAC v. komissio* ja *Ryanair DAC v. komissio*

Ruotsin ja Ranskan lentoyhtiöille covid-19-pandemian yhteydessä myöntämät tuet ovat unionin oikeuden mukaisia ([T-238/20](#) ja [T-259/20](#)).

→ ks. s. 61–62

MAALISKUU

1.

Unionin yleisen tuomioistuimen uuden jäsenen virkaan astuminen

David Petríkin (Tšekki) vannoessa valansa ja aloittaessa tehtävänsä unionin yleisen tuomioistuimen tuomarina pidetään juhlallinen istunto.

MAALISKUU

8.

Asian CIHEF ym. vireille tulo

Unionin tuomioistuimen on otettava kantaa siihen, voiko jäsenvaltio antaa kansanterveyden ja ympäristön suojelemiseksi **sääntöjä, joilla rajoitetaan kaupallisia käytäntöjä ja mainontaa biosidivalmisteiden osalta** ([C-147/21](#)).

MAALISKUU

11.

Ehdollisuusjärjestelmästä nostettujen kanteiden *Unkari ja Puola v. parlamentti ja neuvosto* vireille tulo

Unkari ja Puola vaativat kumoamaan asetuksen, jolla otetaan käyttöön **yleinen ehdollisuusjärjestelmä** unionin talousarvion suojaamiseksi, jos jäsenvaltioissa loukataan oikeusvaltion periaatteita ([C-156/21](#) ja [C-157/21](#)).

MAALISKUU

17.

Ensimmäinen tuomio, jonka oikeudenkäyntikieli on iiri

Pyhän Patrickin eli Irlannin suojeluspyhimyksen päivänä unionin tuomioistuin antaa **ensimmäisen tuomionsa, jonka oikeudenkäyntikielenä on iiri**.

Unionin direktiivin mukaan eläinlääkkeissä olevien tietojen on oltava Irlannin molemmilla virallisilla kielillä. Irlantilaisen tuomioistuimen on todettava, ettei kyseistä direktiiviä ole pantu täytäntöön, ja päätettävä, että valtion on korjattava tämä puute ([C-64/20](#)).

MAALISKUU

24.

Tuomio asiassa *Lego*

Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) ei olisi pitänyt mitätöidä **Lego**-rakennuslelusarjan palikan **yhteisömallia** ([T-515/19](#)).

→ ks. s. 47

HUHTIKUU

9.

Kanteen Firearms United Network vireille tulo

Ampuma-aseiden omistajien **puolalainen yhdistys** vaatii kumottavaksi asetuksen, jolla kielletään **lyijyhaulien** käyttö. Se katsoo, että tämä säädös loukkaa vapautta harjoittaa taloudellista toimintaa ja metsästystä ([T-187/21](#)).

HUHTIKUU

14.

Tuomiot asioissa *Ryanair DAC v. komissio*

Ruotsin ja Tanskan SAS-lentoyhtiön hyväksi toteuttamat **tukitoimenpiteet** ja Suomen **Finnair**-lentoyhtiölle myöntämä takaus **covid-19**-pandemian vuoksi ovat unionin oikeuden mukaisia (T-378/20 ja T-379/20 ja [T-388/20](#)).

→ ks. s. 62

HUHTIKUU

20.

Tuomio asiassa *Repubblica v. Il-Prim Ministru*

Maltaan säännökset, joissa annetaan **pääministerille** ratkaiseva toimivalta **tuomareiden nimittämismenettelyssä** mutta säädetään samalla, että tähän menettelyyn osallistuu riippumaton elin, jonka tehtävänä on arvioida hakijoita ja antaa lausunto, eivät ole unionin oikeuden vastaisia ([C-896/19](#)).

→ ks. s. 35

TOUKOKUU

4.

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevan kanteen *komissio v. Ranska (PM10)* vireille tulo

Komissio pyytää unionin tuomioistuinta toteamaan, että Ranska ei ole noudattanut **ilmanlaatua** koskevia velvoitteitaan, kun se on ylittänyt systemaattisesti ja jatkuvasti pienhiukkasten (PM10) päiväkohtaisen raja-arvon **Pariisin ja Martinique/Fort-de-Francen** alueilla ([C-286/21](#)).

TOUKOKUU

9.

Eurooppa-päivä 2021

Jotta unionin kansalaiset olisivat paremmin tietoisia oikeuksistaan ja jotta heille voitaisiin tiedottaa unionin tuomioistuimien toiminnasta, tuomioistuin kehottaa kansalaisia katsomaan **videoita**, joissa selitetään sen roolia ja oikeuskäytäntöä, esittämään **kysymyksiä Twitterin ja LinkedInin kautta** ja tekemään **virtuaalisen kierroksen** tuomioistuimen rakennuksissa.

TOUKOKUU

12.

Tuomio asioissa *Luxemburg v. komissio* ja *Amazon EU ja Amazon.com v. komissio*

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa komission päätöksen, jossa todettiin, että **Luxemburgin myöntämät veroedut Amazon-konserniin** kuuluville yhtiöille ovat sääntöjenvastaista valtiontukea (T-816/17 ja T-318/18).

➔ ks. s. 46

KESÄKUU

3.

Tuomio asiassa *Unkari v. parlamentti*

Unionin tuomioistuin hylkää **Unkarin** kanteen Euroopan parlamentin päätöslauselmasta, jolla aloitetaan menettely sen toteamiseksi, onko olemassa **selvä vaara, että** kyseinen jäsenvaltio **loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja** ([C-650/18](#)).

➔ ks. s. 35

KESÄKUU

22.

Tuomio asioissa *Youtube ja Cyando*

Unionin oikeuden nykytilassa unionin tuomioistuin katsoo, että **verkkoalustojen ylläpitäjät** eivät lähtökohtaisesti ole vastuussa sellaisten tekijänoikeudella suojattujen sisältöjen yleisölle välittämisestä, jotka niiden alustojen käyttäjät lataavat alustalle laittomasti ([C-682/18](#) ja [C-683/18](#)).

➔ ks. s. 49

KESÄKUU

22.

Kanteen Syndesmos Tyrokomon Kyprou ym. v. komissio vireille tulo

Juuston ja lehmänmaidon tuottajat vaativat unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan komission asetuksen, jolla **Χαλλούμι (Halloumi)** rekisteröidään suojatuksi alkuperänimitykseksi (SAN) ([T-361/21](#)).

KESÄKUU

24.

Hyvän hallinnon palkinto

Euroopan oikeusasiamies Emily O'Reilly myöntää tuomioistuimelle vuoden 2021 Hyvän hallinnon palkinnon luokassa "Huippuosaaminen innovaatiossa/uudistuksessa" **Etäistunnot-hankkeesta**.

→ ks. s. 92 ja 100

KESÄKUU

24.

Tuomio asiassa komissio v. Espanja

Espanjan olisi pitänyt ottaa huomioon luvaton vedenotto ja yhdyskuntakäyttöön tarkoitettu vedenotto, kun se arvioi Euroopan tärkeimmän kosteikkoalueen **Doñanan pohjavedenottoa** ([C-559/19](#)).

→ ks. s. 40

HEINÄKUU

4.
–
5.

Sechser-Treffen Wienissä

Tuomioistuimen valtuuskunta matkustaa Wieniin osallistumaan Sechser-Treffen-tapaamiseen, jossa Saksan, Itävallan, Sveitsin ja Liechtensteinin **saksankielisten perustuslakituomioistuinten** sekä Euroopan **unionin tuomioistuimen** ja **Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen** edustajat tapaavat toisensa joka toinen vuosi.

HEINÄKUU

6.

Unionin yleisen tuomioistuimen uuden jäsenen virkaan astuminen

Maja Brkanin (Slovenia) vannoessa valansa ja aloittaessa tehtävänsä unionin yleisen tuomioistuimen tuomarina pidetään juhlallinen istunto.

HEINÄKUU

15.

Tuomio asioissa *WABE* ja *MH Müller Handel*

Kielto käyttää **poliittisen, maailmankatsomuksellisen tai uskonnollisen vakaumuksen näkyviä tunnusmerkkejä työpaikalla voi olla perusteltu** työnantajan tarpeella esiintyä neutraalisti asiakkaisiinsa nähden tai ehkäistä sosiaalisia konflikteja (C-804/18 ja C-341/19).

➔ ks. s. 60

HEINÄKUUKU

20.

Asian *Schrems v. Facebook* vireille tulo

Schrems väittää, että hänen suostumuksensa **Facebook-alustan käyttöehtoihin** ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukainen, ja vaatii Facebookia lopettamaan hänen tietojensa käsittelyn personoitua mainontaa varten ja niiden käytön kolmansien osapuolten internetsivustoilla vierailun osalta ([C-446/21](#)).

ELOKUUKU

1.

Barna Berken kuolema

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomarina 19.9.2016 alkaen toiminut Barna Berke (Unkari) kuolee.

ELOKUUKU

31.

Ennakkoratkaisu- pyynnön *Verband Sozialer Wettbewerb* vireille tulo

Bundesgerichtshof (Saksa) tiedustelee, onko pantillisissa pulloissa tai lasiastioissa olevien tuotteiden myyntihintaan sisällyttävä **panttimaksu**, joka kuluttajan on maksettava ([C-543/21](#)).

SYYSKUU

2.
–
3.

Yhteisten valti- sääntöperinteiden ja kansallisten identi- teettien välillä – Riian konferenssi

Riassa (Latvia) järjestetään konferenssi, johon kokoontuvat **ensimmäistä kertaa kansallisten perustuslakituomioistuinten tuomareita ja unionin tuomioistuimen jäseniä** keskustelemaan yhteisestä lähestymistavasta Euroopan yhtenäisyyden välttämättömyyden sekä nykyisten valtiosääntöperinteiden ja kansallisten identiteettien yhteensovittamiseksi.

→ ks. s. 96

SYYSKUU

2.

Tuomio asiassa *X. v. Belgian valtio* (*Oleskeluoikeus perheväkivallan tapauksessa*)

Kolmannen maan kansalainen, joka on **joutunut puolisonsa**, joka on unionin kansalainen, **harjoittaman perheväkivallan kohteeksi**, ei ole vastaavassa tilanteessa kuin kolmannen maan kansalainen, joka on joutunut puolisonsa, joka on kolmannen maan kansalainen, harjoittaman perheväkivallan kohteeksi ([C-930/19](#)).

SYYSKUU

9.

Tuomio asiassa *Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne*

Suojattuja alkuperänimityksiä (SAN) suojataan **kielletyiltä toiminnoilta** sekä **tuotteiden** että **palvelujen** osalta ([C-783/19](#)).

→ ks. s. 50

SYYSKUU

10.

Tavaramerkkiä **GOOGLE CAR** koskevien asioiden vireille tulo unionin yleisessä tuomioistuimessa

Unionin yleistä tuomioistuinta pyydetään kumoamaan kaksi Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) päätöstä, joilla evätään **merkin GOOGLE CAR rekisteröinti** ([T-568/21](#) ja [T-569/21](#)).

SYYSKUU

20.

Unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys asiassa **Tšekki v. Puola**

Koska **Puola** ei ole lopettanut **ruskahiilen louhintaa Turówin kaivoksessa**, se veloitetaan maksamaan Euroopan komissiolle 500 000 euron suuruinen **päivittäinen uhkasakko** ([C-121/21 R](#)).

SYYSKUU

27.

Unionin yleisen tuomioistuimen uuden tuomarin virkaan astuminen

Pēteris Zilgalvisin (Latvia) vannoessa valansa ja aloittaessa tehtävänsä unionin yleisen tuomioistuimen tuomarina pidetään juhlallinen istunto.

LOKAKUU

Tuomio asiassa A (Rajojen ylittäminen huviveneellä)

Jäsenvaltio voi asettaa kansalaisilleen velvollisuuden pitää seuraamusten uhalla mukanaan **voimassa oleva henkilötodistus tai passi, kun he matkustavat toiseen jäsenvaltioon** millä tahansa kulkuvälineellä ja mitä tahansa matkareittiä ([C-35/20](#)).

LOKAKUU

Lausunto Istanbulin yleissopimus

Neuvosto voi odottaa, mutta se ei ole velvollinen odottamaan, että kaikki jäsenvaltiot pääsevät yhteiseen sopimukseen suostumuksesta sitoutua **naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta** tehtyyn Istanbulin yleissopimukseen (lausunto [1/19](#)).

LOKAKUU

Unionin tuomioistuimen jäsenten osittainen vaihtuminen

Unionin tuomioistuimen jäsenten vaihtuessa osittain pidetään juhlallinen istunto.

Tuomarin tehtäviä alkavat hoitaa **Dimitrios Gratsias** (Kreikka), **Maria Lourdes Arastey Sahún** (Espanja), **Miroslav Gavalec** (Slovakia), **Zoltán Csehi** (Unkari) ja **Octavia Spineanu-Matei** (Romania).

Julkisasiamiehen tehtäviä alkavat hoitaa **Anthony Michael Collins** (Irlanti), **Nicholas Emiliou** (Kypros), **Tamara Čapeta** (Kroatia) ja **Laila Medina** (Latvia).

LOKAKUU

8.

Unionin tuomioistuimen presidentin uudelleenvalinta ja varapresidentin valinta

Tuomarit valitsevat keskuudestaan **Koen Lenaertsin** (Belgia) uudelleen unionin tuomioistuimen presidentiksi kolmeksi vuodeksi.

Lars Bay Larsen (Tanska) valitaan varapresidentiksi samoin kolmeksi vuodeksi.

LOKAKUU

8.

Unionin tuomioistuimen ensimmäisen julkisasiamiehen uudelleenvalinta

Julkisasiamiehet valitsevat keskuudestaan **Maciej Szpunarin** (Puola) uudelleen unionin tuomioistuimen ensimmäiseksi julkisasiamieheksi kolmeksi vuodeksi.

LOKAKUU

8.

Viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajien valinta

Unionin tuomioistuimen viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajiksi valitaan kolmeksi vuodeksi **Alexander Arabadjiev** (Bulgaria), **Alexandra Prechal** (Alankomaat), **Küllike Jürimäe** (Viro), **Constantinos Lycourgos** (Kypros) ja **Eugene Regan** (Irlanti).

LOKAKUU

11.

Unionin tuomioistuimen kolmen tuomarin jaostojen puheenjohtajien valinta

Kolmen tuomarin jaostojen puheenjohtajiksi valitaan yhdeksi vuodeksi **Siniša Rodin** (Kroatia), **Irmantas Jarukaitis** (Liettua), **Niilo Jääskinen** (Suomi), **Ineta Ziemele** (Latvia) ja **Jan Passer** (Tšekki).

LOKAKUU

25.

Yksityisoikeuden eurooppalainen teemapäivä 2021

Unionin tuomioistuin juhlistaa **Twitterissä** ja **LinkedInissä** tätä teemapäivää, jonka tarkoituksena on antaa unionin kansalaisille parempi käsitys heidän oikeuksistaan ja enemmän tietoa tuomioistuinjärjestelmien toiminnasta.

LOKAKUU

27.

Kahden uuden unionin yleisen tuomioistuimen jäsenen virkaan astuminen

Krisztián Kecsmárin (Unkari) ja **Ion Gâlean** (Romania) vannoessa valansa ja aloittaessa tehtävänsä unionin yleisen tuomioistuimen tuomareina pidetään juhlallinen istunto.

MARRASKUU

8.

Tapaaminen CCBE:n kanssa

Euroopan unionin asianajajaliittojen neuvoston (CCBE) valtuuskunta tapaa unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen jäseniä. Tässä tapaamisessa tarkastellaan covid-19-pandemian vuoksi toteutettujen menettelyllisten toimenpiteiden seurauksia ja tuomioistuinten ponnisteluja **lainkäytön jatkuvuuden** varmistamiseksi.

MARRASKUU

10.

Tuomio asiassa *Google ja Alphabet v. komissio (Google Shopping)*

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää Googlen kanteen komission päätöksestä, jolla yritykselle oli määrätty seuraamus **määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä**, ja vahvistaa **2,42 miljardin euron suuruisen sakon määrän**. Google oli suosinut omaa **tuotevertailuvälinettään** kilpailevien vertailuvälineiden vahingoksi ([T-612/17](#)).

→ ks. s. 39

MARRASKUU

15.

Unionin tuomioistuimen ja Conseil d'État'n (Ranska) kahdenvälinen seminaari

Seminaarin aikana järjestetään **kolme pyöreän pöydän kokousta** seuraavista aiheista: "Ennakkoratkaisupyyntö: viimeaikainen kehitys", "Kansallisen tuomioistuimen rooli direktiivin täytäntöönpanon laiminlyöntien toteutamisessa ja siitä johtuvien seuraamusten määräämisessä" ja "Ympäristöoikeus".

MARRASKUU

16.

Tuomio asiassa *Governor of Cloverhill Prison ym*

Erosopimukseen sisältyvät määräykset **eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä suhteessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan** ja määräykset, jotka koskevat Euroopan unionin ja kyseisen kolmannen valtion väliseen kauppa- ja yhteistyösopimukseen sisältyvää uutta luovutusmekanismia, sitovat Irlantia ([C-479/21](#) PPU).

→ ks. s. 71

MARRASKUU

22.
–
23.

Tuomaripäivät 2021

Tässä vuosittaisessa tapaamisessa **136 kansallista tuomaria 27 jäsenvaltiosta** ja toimielimen jäsenet keskustelevat ajankohtaisesta oikeuskäytännöstä sekä unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisistä yhteistyömekanismeista.

→ ks. s. 98

MARRASKUU

29.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen valtuuskunnan vierailu

Kolme pyöreän pöydän kokousta järjestetään seuraavista aiheista: "Syrjintäkiellon periaate – Metodologia ja soveltaminen", "Turvapaikanhakijoiden säilöönotto" ja "Kolmannen valtion kansalaisten maasta poistaminen ja oikeus perhe-elämään".

JOULUKUU

9.

Kahden tilintarkastustuomioistuimen uuden jäsenen juhlallinen vakuutus unionin tuomioistuimessa

Helga Berger (Itävalta) ja **Marek Opiola** (Puola), jotka Euroopan unionin neuvosto on nimittänyt Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäseniksi, antavat perussopimuksissa määrätyn juhlallisen vakuutuksen juhlallisessa istunnossa.

JOULUKUU

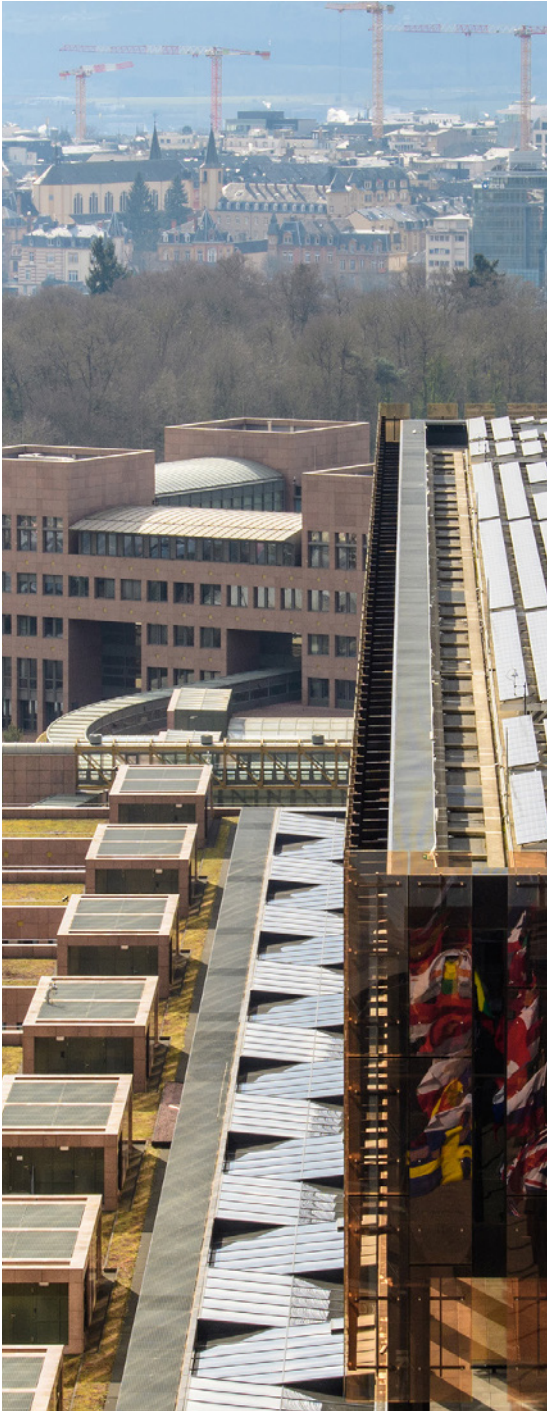
21.

Unionin tuomioistuimen kirjaajan uudelleenvalinta

Alfredo Calot Escobar (Espanja), joka on toiminut unionin tuomioistuimen kirjaajana 7.10.2010 alkaen, valitaan uudelleen tehtävänsä kuudeksi vuodeksi 6.10.2028 saakka.

Niin kuin vuonna 2020, terveyskriisi vaikutti Euroopan unionin tuomioistuimen lainkäyttötoimintaan myös vuonna 2021. Ryhtymällä toimenpiteisiin heti kriisin alkaessa tuomioistuimet ovat pystyneet täyttämään tehtävänsä ja varmistamaan unionin oikeudenhoitoa koskevan julkisen palvelun jatkuvuuden. Videoneuvottelut simultaanitulkkauksineen ovat mahdollistaneet sen, että asianosaisten edustajat ovat esiintyneet tuomioistuimessa etänä ja että tuomioistuimen lainkäyttötoiminta on ollut erittäin laadukasta myös vuonna 2021.

Kummassakin tuomioistuimessa vireille pantujen asioiden määrän laskettua hetkellisesti vuonna 2020 niiden määrä alkoi vuonna 2021 kasvaa uudelleen. Myös päätökseen saatettujen asioiden määrä kehittyi samansuuntaisesti.

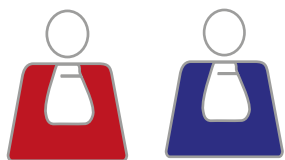
Kummassakin tuomioistuimessa vireille pantujen asioiden lukumäärän, joka oli **1 720** (kun näitä asioita oli 1 582 vuonna 2020), kasvu oli huomattava. Tällaista kasvua on ollut etenkin unionin tuomioistuimessa, ja se selittyy pääosin sillä, että unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta tehtyjen valitusten määrä on kasvanut huomattavasti unionin yleisen tuomioistuimen toiminnan lisääntymisen vuoksi.

Näissä kummassakin tuomioistuimessa saatettiin päätökseen yhteensä 1 723 asiaa (kun niitä saatettiin päätökseen 1 540 vuonna 2020), ja unionin tuomioistuin pääsi lähes samaan tulokseen kuin edellisenä vuonna, kun taas unionin yleisen tuomioistuimen päätökseen saattamien asioiden määrä, joka on erityisen merkittävä, on seurausta unionin institutionaalisen rakenteen uudistuksesta, joka saatettiin päätökseen vuoden 2019 syyskuussa.

Menettelyjen keskimääräinen kesto (17,2 kuukautta), joka piteni vuoteen 2020 verrattuna (15,4 kuukautta), selittyy suurelta osin toimenpiteillä, joita on toteutettu terveyskriisin vaikutusten lieventämiseksi ja joihin kuuluu lisäkuukauden myöntäminen asiaosaisille heidän kirjelmiensä tai kirjallisten huomautustensa toimittamista varten.

Tämä samansuuntainen kehitys vuonna 2021 vireille pantujen ja päätökseen saatettujen asioiden kokonaismäärässä selittää myös sen, miksi molemmissa tuomioistuimissa **vireillä olleiden asioiden** määrä on pysynyt vakaana: **2 541** (kun niitä oli 2 542 vuonna 2020).

Toimielin vuonna 2021

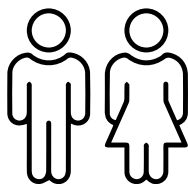
81
tuomaria

11
julkisasia-
miestä

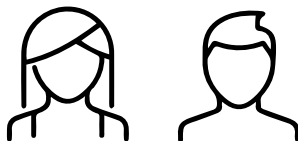
27

jäsenvaltiosta

2 247

virkamiestä ja
toimihenkilöä

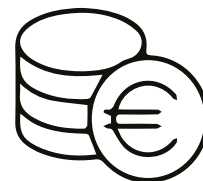

60 %

1 355
892

40 %

naista
miestä

TALOUSARVIO

444

miljoonaa euroa

Tarkasteltaessa naisten osuutta hallinnon vastuutehtävissä tuomioistuin sijoittuu unionin toimielinten keskiarvon yläpuolelle.

Naisten osuus:

54 % hallintovirkamiehistä

40 % väliportaan ja ylemmän johdon johtajista

Lainkäyttötoiminnan vuosi (unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa)

1 720

vireille tullutta asiaa

1 723

ratkaistua asiaa

2 541

vireillä olevaa asiaa

173 167

kirjaamojen
rekisteriin merkittyä
oikeudenkäyntiasiakirjaa

17,2 kuukautta
keskimääräinen
käsittelyaika

16,6 kuukautta
unionin
tuomioistuimessa

17,3 kuukautta
unionin yleisessä
tuomioistuimessa

e-Curia-sovelluksella
jätettyjen
oikeudenkäyntiasiakirjojen
osuus

85 %
unionin
tuomioistuimessa

93 %
unionin yleisessä
tuomioistuimessa

2 809

*Euroopan unionin
virallisessa
lehdessä* julkaistua
tuomioistuimen
tiedonantoa

8 378

e-Curia-sovelluksen
käyttäjätiliä
(eli 13,5 % enemmän
kuin vuonna 2020)

e-Curia on Euroopan unionin tuomioistuimen sovellus. Sen avulla asianosaisten edustajat unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vireille pannuissa asioissa sekä kansalliset tuomioistuimet unionin tuomioistuimelle esitettyjen ennakkoratkaisupyyntöjen yhteydessä voivat vaihtaa oikeudenkäyntiasiakirjoja kirjaamojen kanssa yksinomaan sähköisesti.

e-Curia on tietokonesovellus,
joka mahdollistaa
oikeudenkäyntiasiakirjojen vaihdon

Ks. video YouTubessa

Kielipalvelut

Tuomioistuin on monikielinen lainkäyttöelin, jonka on voitava käsitellä asiaa riippumatta siitä, millä unionin virallisella kielellä se on pantu vireille. Se varmistaa niin ikään, että sen oikeuskäytäntö on saatavilla kaikilla unionin virallisilla kielillä.

24

mahdollista
oikeudenkäyntikieltä ja

552

mahdollista
kieliyhdistelmää

616

lingvistijuristia
asiakirjojen
kääntämiseen

Työmäärä:

1 337 000

käännettävää sivua

1 257 000

käännettyä sivua oikeudellisen
kääntämisen osastolla

Tuomioistuinten käännöstarpeen
vähentämiseksi toteuttamien
säästötoimenpiteiden tulos:

668 000

sivua

71

tulkkia istunnoissa ja
kokouksissa

423

istuntoa ja kokousta,
joissa on järjestetty
simultaanitulkkaus

Tuomioistuimessa asiakirjat käännetään noudattamalla pakottavaa kielijärjestelyä, jonka mukaan on mahdollista käyttää kaikkia Euroopan unionin 24:ää virallista kieltä. Kaikki käännettävät asiakirjat ovat oikeudellisia tekstejä ja luonteeltaan erittäin teknisiä. Tämän vuoksi tuomioistuimen kielipalvelussa työskentelee vain **lingvistijuristeja**, joilla on oikeudellinen loppututkinto ja perusteellinen tuntemus äidinkieltänsä lisäksi vähintään kahdesta muusta virallisesta kielestä.

2

Lainkäyttötoiminta

A | Vuoden tärkeimpien tuomioiden tarkastelu

Oikeusvaltio

Miksi Euroopan unionin tuomioistuin on olemassa?

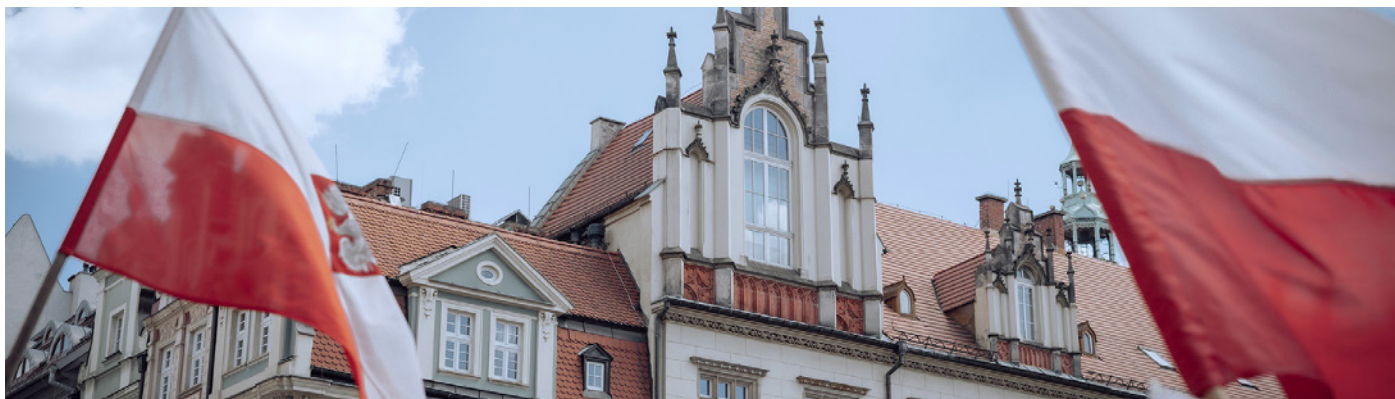
[Ks. video YouTubessa](#)

Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa viitataan nimenomaisesti oikeusvaltioon yhtenä niistä unionin jäsenvaltioiden yhteisistä arvoista, joihin unioni perustuu. Euroopan komission jäsenvaltioita vastaan nostamien jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevien kanteiden tai kansallisten tuomioistuinten esittämien ennakkoratkaisupyyntöjen yhteydessä unionin tuomioistuinta pyydetään yhä useammin ottamaan kantaa siihen, noudattavatko jäsenvaltiot oikeusvaltioperiaatetta. Unionin tuomioistuimen on tällöin tutkittava, noudatetaanko tätä perusarvoa kansallisella tasolla muun muassa oikeuslaitoksen osalta ja erityisesti tuomareiden nimittämismenettelyn tai kurinpitäjärjestelmän yhteydessä.

Unionin tuomioistuin katsoi, että **kansallista tuomarineuvostoa koskevaan Puolan lakiin** tehdyt peräkkäiset muutokset, joilla poistetaan sellaisiin kyseisen tuomarineuvoston päätöksiin, joilla esitetään tasavallan presidentille hakijoiden nimittämistä ylimmän tuomioistuimen tuomarinvirkoihin, kohdistuva tehokas tuomioistuinvalvonta, ovat omiaan rikkomaan unionin oikeutta. Se täsmensi, että jos ilmenee, että unionin oikeutta on rikottu, kansallisen tuomioistuimen on unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen nojalla jätettävä soveltamatta tällaisia muutoksia.

→ **Tuomio A.B. ym.**
2.3.2021 (C-824/18)

Maltalainen yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää oikeuslaitoksen ja oikeusvaltion suojelua, oli riitauttanut Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonalissa (siviilituomioistuimen ensimmäinen jaosto perustuslakituomioistuimena, Malta) **maltalaisten tuomareiden nimittämismenettelyn**, sellaisena kuin sitä säännellään perustuslaissa. Unionin tuomioistuin katsoi, että jäsenvaltion kansalliset säännökset, joissa annetaan pääministerille ratkaiseva toimivalta tuomareiden nimittämismenettelyssä mutta säädetään samalla, että tähän menettelyyn osallistuu riippumaton elin, jonka tehtävänä on muun muassa arvioida hakijoita ja antaa lausunto, eivät ole unionin oikeuden vastaisia.

→ **Tuomio Repubblica v. Il-Prim Ministru**
20.4.2021 (C-896/19)

Unionin tuomioistuin otti kantaa useisiin **Romanian uudistuksiin, jotka koskevat oikeuslaitoksen järjestämistä**, syyttäjien ja tuomareiden kurinpitojärjestelmää sekä valtion taloudellista vastuuta ja tuomareiden henkilökohtaista vastuuta lainkäyttäjän virheestä. Koska unionin tuomioistuin katsoi, että nämä uudistukset saattavat useiden sellaisten seikkojen osalta, joita olivat muun muassa sellaisista asioista vastaavan syyttäväviranomaisen erityisosaston perustaminen, joissa syytettynä on tuomari, tuomareiden henkilökohtaisen vastuun syntymisen edellytykset ja tuomareiden prosessuaalisten oikeuksien kunnioittaminen, loukata unionin oikeutta, se huomautti, että unionin oikeuden ensisijaisuuden periaate on esteenä kansalliselle lainsäädännölle – sellaisena kuin perustuslakituomioistuin on sitä tulkinut –, jonka mukaan alemmalla tuomioistuimella ei ole oikeutta jättää omasta aloitteestaan soveltamatta kansallista säännöstä, joka on unionin oikeuden vastainen.

→ **Tuomio Asociația "Forumul Judecătorilor din România" ym. v. Inspekția Judiciară ym.**
18.5.2021 (C-83/19 ym.)

Unionin tuomioistuin hylkäsi Unkarin kanteen Euroopan parlamentin päätöslauselmasta, jolla aloitetaan **menettely sen toteamiseksi, onko olemassa selvä vaara**, että kyseinen jäsenvaltio **loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja**. Tästä menettelystä voi seurata, että tietyt oikeudet, jotka johtuvat kyseessä olevan jäsenvaltion kuulumisesta unioniin, pidätetään. Parlamentti sovelsi työjärjestystään, jossa määrätään, että laskettaessa, onko teksti hyväksytty vai hylätty, huomioon otetaan ainoastaan puolesta ja vastaan annetut äänet (paitsi jos perussopimuksissa määrätään erityisestä enemmistöstä), ja otti huomioon kyseisen päätöslauselman ääntenlaskennassa ainoastaan parlamentin jäsenten puolesta ja vastaan antamat äänet eikä äänestämästä pidättymisiä. Unionin tuomioistuin katsoi, että parlamentti oli perustellusti jättänyt ottamatta huomioon äänestämästä pidättymiset laskiessaan annettuja ääniä kyseistä päätöslauselmaa annettaessa, toisin kuin Unkari väitti kumoamiskanteessaan.

→ **Tuomio Unkari v. parlamentti**
3.6.2021 (C-650/18)

Unionin tuomioistuin katsoi, että Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) tuomareihin ja yleisten tuomioistuinten tuomareihin sovellettava **kurinpitojärjestelmä** ei ole unionin oikeuden mukainen. Euroopan komissio oli saattanut asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, jotta todetaan, että Puola on tällä uudella kurinpitojärjestelmällä ja erityisesti uuden kurinpitojaoston perustamisella ylimpään tuomioistuimeen rikkonut unionin oikeutta. Unionin tuomioistuin hyväksyi kaikki komission esittämät väitteet: kun otetaan huomioon Puolan lainkäyttövaltaan viime aikoina kohdistuneiden laajempien uudistusten kokonaiskonteksti ja tämän uuden jaoston perustamiseen liittyvien tekijöiden yhteisvaikutus, se totesi muun muassa, ettei kyseinen jaosto tarjoa kaikkia puolueettomuuden ja riippumattomuuden takeita eikä sitä ole suojattu Puolan lainsäädäntö- ja toimeenpanovallan välittömältä tai välilliseltä vaikutusvallalta.

→ **Tuomio komissio v. Puola**
15.7.2021 (C-791/19)

Unionin tuomioistuin totesi, että **tuomarin siirtäminen ilman hänen suostumustaan** toiseen tuomioistuimeen tai saman tuomioistuimen jaostosta toiseen on omiaan loukkaamaan **tuomareiden erottamattomuuden ja riippumattomuuden periaatteita**. Lisäksi määräystä, jolla elin, joka toimii viimeisenä oikeusasteena ja yhden tuomarin kokoonpanossa, on hylännyt vastoin tahtoaan siirretyn tuomarin valituksen, on pidettävä mitättömänä, jos tämän yhden tuomarin kokoonpanon tuomarin nimitys on tehty selvästi vastoin perustavanlaatuisia sääntöjä, jotka liittyvät asianomaisen tuomioistuinjärjestelmän perustamiseen ja toimintaan.

→ **Tuomio W. Ż. (Ylimmän tuomioistuimen ylimääräistä valvontaa ja julkisia asioita käsittelevä jaosto – nimittäminen)** 6.10.2021 (C-487/19)

Unionin tuomioistuin katsoi, että tuomareiden riippumattomuus ja puolueettomuus sekä syyttömyysolettama voivat vaarantua sen Puolassa nykyisin voimassa olevan järjestelmän vuoksi, jonka mukaan muun muassa **oikeusministeri voi määrätä tuomareita ylempiin rikostuomioistuimiin ja milloin hyvänsä ilman perusteluja peruuttaa tämän määräyksen**. Tuomareiden toisiin tehtäviin määräämistä koskevien perusteiden puuttuminen aiheuttaa vaaran siitä, että tuomioistuinratkaisujen sisältöön kohdistetaan poliittista valvontaa, varsinkin kun ministeri toimii myös valtakunnansyyttäjänä.

→ **Tuomio WB:n ym. osalta vireille pannut rikosoikeudenkäynnit**
16.11.2021 (C-748/19 ym.)

Unionin tuomioistuin on käsitellyt useita asioita, jotka ovat jatkoa oikeuslaitoksen uudistamiselle **korruption torjunnan alalla Romaniassa**. Esille tuli kysymys siitä, oliko petoksiin ja korruptioon sovellettavia rikosprosessisääntöjä koskeviin Romanian perustuslakituomioistuimen useisiin ratkaisuihin perustuvan oikeuskäytännön soveltaminen omiaan rikkomaan unionin oikeutta. Unionin tuomioistuin vahvisti uudelleen, että unionin oikeuden ensisijaisuus edellyttää, että **kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta jättää soveltamatta perustuslakituomioistuimen ratkaisu, joka on unionin oikeuden vastainen**, ilman, että kansallisille tuomareille voisi syntyä kurinpidollinen vastuu. Unionin oikeus on esteenä perustuslakituomioistuimen sellaisen oikeuskäytännön soveltamiselle, joka johtaa väitetysti sääntöjenvastaisesti muodostettujen ratkaisukokoonpanojen antamien tuomioiden kumoamiseen, kun tällainen kumoaminen yhdessä vanhentumista koskevien kansallisten säännösten kanssa aiheuttaa systeemisen riskin siitä, että vakavia petosrikoksia jää rankaisematta.

→ **Tuomio Euro Box Promotion ym.,
21.12.2021 (C-357/19 ym.)**

Unionin tuomioistuin otti unkarilaisen tuomioistuimen vireille panemassa ennakkoratkaisuasiassa kantaa siihen, onko Unkarin lainsäädäntö yhteensopiva **oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä** annetun unionin direktiivin kanssa. Koska Unkarin ylin tuomioistuin oli katsonut, että tämä unionin tuomioistuimelle esitetty ennakkoratkaisupyyntö on lainvastainen, unionin tuomioistuin vahvisti niin ikään uudelleen, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välinen yhteistyömekanismi on esteenä sille, että **yllin kansallinen tuomioistuin toteaa, että alemmanasteisen tuomioistuimen esittämä ennakkoratkaisupyyntö on lainvastainen**. Unionin oikeus on lisäksi esteenä kurinpitomenettelylle, joka aloitetaan kansallista tuomaria vastaan sillä perusteella, että hän on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö: tällainen menettely on omiaan johtamaan siihen, että kaikki kansalliset tuomarit luopuvat ennakkoratkaisupyyntöjen esittämisestä, mikä voisi vaarantaa unionin oikeuden yhdenmukaisen soveltamisen.

→ **Tuomio IS (Välipäätöksen lainvastaisuus)
23.11.2021 (C-564/19)**

Kilpailu

Unionin yleinen tuomioistuin
– EU-toimielinten toiminnan
lainmukaisuuden vartija

Ks. video YouTubessa

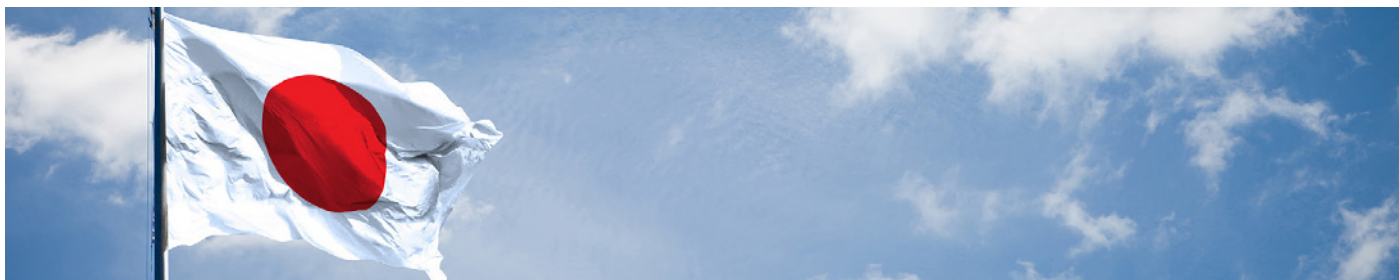

Euroopan unioni soveltaa sääntöjä vapaan kilpailun suojelemiseksi. Menettelytavat, joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua sismarkkinoilla tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy sisämarkkinoilla, ovat kiellettyjä. Unionin oikeudessa kielletään erityisesti tietyt yrityksen ja sen kilpailijoiden väliset sopimukset tai tietojenvaihto, joilla voi olla tällainen tarkoitus tai seuraus, sekä yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö tietyillä markkinoilla. Yrityskeskittymien valvonnasta annetulla asetuksella pyritään samanaikaisesti estämään se, että yrityskaupalla tai sulautumalla luodaan tai vahvistetaan määräävää asemaa.

.....

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti komission päätöksen määrätä yhteensä noin 254 miljoonan euron suuruinen sakko useille **japanilaisille yrityksille** siitä syystä, että ne ovat osallistuneet eri ajanjaksoina vuosina 1998–2012 **kartelliin** sellaisten **alumiini- ja tantaalielektrolyyttikondensaattorien markkinoilla**, jotka ovat lähes kaikissa henkilökohtaisten tietokoneiden ja taulutietokoneiden kaltaisissa elektroniikkatuotteissa käytettyjä komponentteja.

→ **Tuomiot NEC v. komissio ym.**
29.9.2021 (T-341/18 ym.)

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi **monikansallisen televiestintä- ja kaapelijakeluyhtiön Altice Europe** nostaman kanteen komission päätöksestä, jolla Altice Europelle määrättiin **PT Portugalia ostettaessa** yhteensä 124,5 miljoonan euron suuruinen sakko. Komissio moitti Altice Europea yhtäältä siitä, että tämä oli laiminlyönyt velvollisuuden ilmoittaa keskittymästä, ja toisaalta siitä, ettei tämä ollut noudattanut kieltoa toteuttaa keskittymä ennen kuin siitä on ilmoitettu komissiolle ja ennen kuin komissio on antanut siihen luvan. Unionin yleinen tuomioistuin määräsi kuitenkin sakon määrän alentamisesta 6,22 miljoonalla eurolla keskittymän ilmoittamisvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevan osuuden osalta.

→ **Tuomio Altice Europe v. komissio**
22.9.2021 (T-425/18)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti komission päätökset, joilla annettiin lupa **keskittymille**, jotka liittyivät **easyjetin ja Lufthansan Air Berlin -konsernista ostamiin tiettyihin omaisuuseriin**. Se hylkäsi kahden keskittymiin osallistuneen yhtiön kilpailijan eli Polskie Linie Lotnicze "LOT" -lentoyhtiön nostaman kanteen ja huomautti erityisesti, että komissio voi määrittää merkitykselliset markkinat sellaisten lähtöpaikan tai määräpaikan lentoasemien, joihin Air Berlinin lähtö- ja saapumisajat oli liitetty, muodostamien kaupunkiparien mukaan sen sijaan, että se tutkisi erikseen kulloisiakin markkinoita, joilla Air Berlin sekä Lufthansa ja easyjet toimivat.

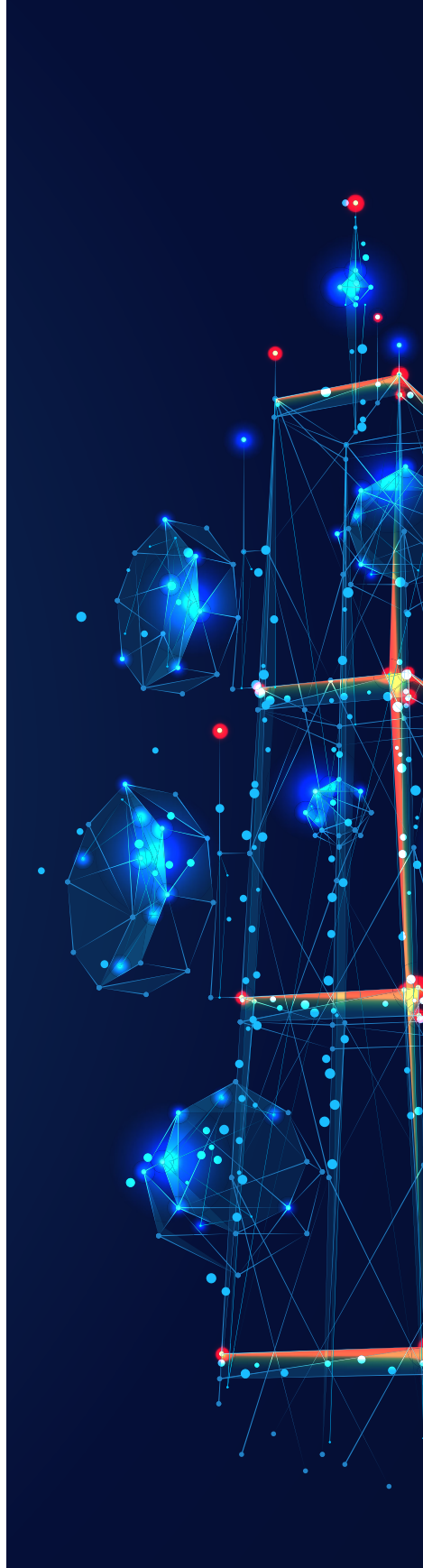
→ **Tuomiot Polskie Linie Lotnicze "LOT" v. komissio**
20.10.2021 (T-240/18 ja T-296/18)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti komission päätöksen, jossa todettiin, että **Google on käyttänyt väärin määräävää markkina-asemaa**, koska se on yleisten hakutulostensa sivuilla **suosinut** suotuisamman sijoituksen ja esitystavan avulla **omaa tuotevertailuvälinettä** kilpailevien vertailuvälineiden tuloksiin nähden. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti myös komission määräämän **2,42 miljardin euron** suuruisen sakon määrän, josta 523,5 miljoonaa euroa määrättiin Googlen maksettavaksi yhteisvastuullisesti emoyhtiönsä Alphabetin kanssa.

→ **Tuomio Google ja Alphabet v. komissio (Google Shopping)**
10.11.2021 (T-612/17)

Vuosina 1997–1999 Sumal-yhtiö osti kaksi kuorma-autoa Mercedes Benz Trucks Española (MBTE), joka on Daimler-konserniin, jonka emoyhtiö on Daimler AG, tytäryhtiö. Euroopan komissio totesi vuonna 2016 tekemässään päätöksessä, että Daimler AG on rikkonut kartellit kieltäviä unionin oikeuden sääntöjä, koska se on toteuttanut vuoden 1997 tammikuun ja vuoden 2011 tammikuun välisenä aikana 14 muun eurooppalaisen kuorma-autonvalmistajan kanssa järjestelyjä, jotka koskevat **kuorma-autojen hintojen vahvistamista ja bruttohintojen korottamista Euroopan talousalueella (ETA)**. Tämän päätöksen seurauksena Sumal nosti MBTE:tä vastaan kanteen, jossa se vaati korvaamaan tästä yhteistoimintajärjestelystä aiheutuneen vahingon. Unionin tuomioistuin katsoi, että unionin kilpailuoikeuden rikkomisesta, johon emoyhtiö on syyllistynyt, vahinkoa kärsinyt voi vaatia kyseisen emoyhtiön tytäryhtiötä korvaamaan tästä rikkomisesta aiheutuneen vahingon, mutta sen on osoitettava, että nämä kaksi yhtiötä muodostivat rikkomisen ajankohtana taloudellisen kokonaisuuden ja että tytäryhtiö toimii markkinoilla, joihin rikkominen vaikuttaa.

→ **Tuomio Sumal**
6.10.2021 (C-882/19)

Ympäristö

Eläimistön ja kasviston suojelu, ilman, maaperän ja veden pilaantuminen sekä vaarallisiin aineisiin liittyvät riskit ovat kaikki haasteita, joihin Euroopan unioni auttaa vastaamaan tiukkoja sääntöjä vahvistamalla.

.....

Komission nostaman jäsenyysselvointeiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä unionin tuomioistuin katsoi, että Espanjan olisi pitänyt ottaa huomioon luvaton vedenotto ja yhdyskuntakäyttöön tarkoitettu vedenotto, kun se arvioi **pohjavedenottoa Doñanan alueella** (Espanja), jossa sijaitsee Euroopan suurin luonnonsuojelualue. Espanja ei ollut myöskään toteuttanut tarpeellisia toimenpiteitä estääkseen häiriöt kyseisen luonnonpuiston suojelluille elinympäristöille.

→ **Tuomio komissio v. Espanja**
24.6.2021 (C-559/19)

Kalastus sähkövirtaa käyttäen on kielletty Euroopan parlamentin ja neuvoston vuonna 2019 hyväksymillä uusilla säännöillä. Alankomaat vaati unionin tuomioistuinta kumoamaan nämä säännökset ja väitti muun muassa, että unionin lainsäätäjät ei ollut nojautunut parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin **Pohjanmeren kielikampelan** hyödyntämisen ympäristöekologisista vaikutuksista. Unionin tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen ja vahvisti näiden sääntöjen pätevyys: unionin lainsäätäjällä on tällä alalla laaja harkintavalta, eikä sen tarvitse perustaa lainsäädännöllistä ratkaisuaan yksinomaan tieteellisiin ja teknisiin lausuntoihin.

→ **Tuomio Alankomaat v. Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan parlamentti**
15.4.2021 (C-733/19)

Unionin tuomioistuin katsoi **liima-ansoilla metsästämisen** sallimisesta, että jäsenvaltio (tässä tapauksessa **Ranska**) ei saa sallia tällaista lintujen pyydystämismenetelmää, joka johtaa sivusaaliisiin, jotka voivat aiheuttaa kyseessä oleville lajeille vähäistä suurempaa vahinkoa. Pelkästään sen perusteella, että tällainen menetelmä on perinteinen, ei voida katsoa, ettei muuta tyydyttävää vaihtoehtoista ratkaisua ole. Unionin tuomioistuin selvensi edellytyksiä, joiden täyttyessä voidaan poiketa lintudirektiivissä säädetyistä kielloista, joka koskee tiettyjen suojeltujen lintujen pyydystämismenetelmien käyttöä.

→ **Tuomio One Voice ja Ligue pour la protection des oiseaux (LPO) v. Ministre de la Transition écologique et solidaire**
17.3.2021 (C-900/19)

Unionin tuomioistuin totesi sellaisen komission **Unkaria** vastaan nostaman jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, joka koski **PM-10-hiukkasten raja-arvojen** järjestelmällistä ja jatkuvaa ylittymistä, että Unkari oli rikkonut ilmanlaatua koskevia unionin oikeuden sääntöjä eikä se ollut noudattanut velvollisuuttaan huolehtia koko alueellaan yhtäältä siitä, että PM10-hiukkasten päivittäistä raja-arvoa noudatetaan, ja toisaalta siitä, että kyseisen raja-arvon ylityksen kesto jää mahdollisimman lyhyeksi.

→ **Tuomio komissio v. Unkari**
3.2.2021 (C-637/18)

Unionin tuomioistuin katsoi, että Saksa oli rikkonut ilmanlaadusta annettua direktiiviä vuosina 2010–2016, koska se oli järjestelmällisesti ja jatkuvasti ylittänyt **typpidioksidin (NO₂) raja-arvot**. Saksa ei ollut myöskään noudattanut velvollisuuttaan toteuttaa hyvissä ajoin asianmukaiset toimenpiteet siitä huolehtimiseksi, että raja-arvojen ylityksen kesto asianomaisilla alueilla jää mahdollisimman lyhyeksi.

→ **Tuomio komissio v. Saksa**
3.6.2021 (C-635/18)

Toimielimet

Unionin kummankin tuomioistuimen tehtävänä on tarkastaa, että unionin toimielinten, elinten ja laitosten toimet (tai tiettyjen toimien antamatta jättäminen) ovat unionin oikeuden mukaisia. Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin takaavat siten yksityisten oikeuksien oikeussuojan siltä osin kuin unionin tasolla tehdyt päätökset koskevat yksityisiä suoraan ja erikseen. Ainoastaan kansallisilla tuomioistuimilla on sitä vastoin toimivalta tutkia kansallisten viranomaisten toimien laillisuus kansallisen oikeuden nojalla.

.....

Unionin yleinen tuomioistuin kumosi Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) päätöksen olla antamatta **mahdollisuus tutustua osittain loppukertomukseen**, joka koski sen tutkimusta Élios-yhtiön **Unkarissa** unionin rahoituksella toteuttamista **katuvalaistushankkeista**. Koska Unkarin viranomaiset olivat jo lopettaneet kansalliset tutkimukset, joilla oli liittymäkohta tähän kertomukseen, tutkintatoimien tarkoituksen suoja ei enää oikeuttanut pyydettyyn asiakirjaan tutustumista koskevan oikeuden epäämistä.

→ **Tuomio Homoki v. komissio**
1.9.2021 (T-517/19)

Unionin tuomioistuin kumosi neuvoston päätökset, jotka koskevat **Armenian kanssa 26.11.2017 allekirjoitetun kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen** soveltamista. Se katsoi, että vaikka kumppanuussopimuksella on tiettyjä yhteyksiä yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, siihen sisältyvät seikat tai aiejulistukset, jotka liittyvät kyseiseen politiikkaan, eivät riitä muodostamaan tämän sopimuksen itsenäistä osatekijää, jolla voitaisiin perustella neuvoston toimen jakaminen kahdeksi erilliseksi päätökseksi. Tämä jakaminen oli johtanut muun muassa siihen, että näistä toimista toisen antaminen oli edellyttänyt yksimielisyyttä ja toinen määrääenemmistöä.

→ **Tuomio komissio v. neuvosto**
2.9.2021 (C-180/20)

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Romanian nostaman kanteen komission päätöksestä, jolla rekisteröidään **ehdotettu eurooppalainen kansalaisaloite** ”Koheesiopolitiikka alueiden yhdenvertaisuuden ja alueellisten kulttuurien säilymisen varmistamiseksi”. Unionin yleinen tuomioistuin lausui ensimmäistä kertaa tällaisen ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröintiä koskevan komission päätöksen kannekelpoisuudesta. Ehdotettu kansalaisaloite oli vuonna 2013 toimitettu komissiolle, joka oli hylännyt sen aluksi sillä perusteella, että se ylitti selvästi sen toimivallan tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi. Unionin tuomioistuin oli kumonnut komission päätöksen, minkä jälkeen komissio rekisteröi ehdotetun riidanalaisen kansalaisaloitteen 30.4.2019 annetulla päätöksellä.

→ Tuomio Romania v. komissio 10.11.2021 (T-495/19)

Unionin yleinen tuomioistuin otti kantaa kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtaan sellaisen päätöksen osalta, joka koskee **unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen** soveltamisalaan kuuluvaa henkilöä, kun tiedoksianto kirjattuna kirjeenä on epäonnistunut. Koska ei ole olemassa säännöksiä tai määräyksiä, joilla ratkaistaisiin kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohta siinä tapauksessa, että henkilöstösääntöjen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa vastaanottotodistuksella varustettu kirjattu kirje on jätetty noutamatta, unionin yleinen tuomioistuin huomautti lisäksi, että oikeusvarmuus ja tarve välttää hyvässä oikeudenkäytössä kaikkea syrjintää tai mielivaltaista kohtelua ovat esteenä olettamalle tiedoksi antamisesta kantajan kotiin lähetetyn kirjatun kirjeen säilytysajan päättyessä. Unionin yleinen tuomioistuin totesi lopuksi, että kun päätös on annettu tiedoksi **sähköpostiviestillä** (jonka vastaanottamisesta vastaanottaja on ilmoittanut viipymättä), kanteen nostamisen määräaika alkaa kulua tiedoksiantamispäivästä.

→ Tuomio Barata v. parlamentti 3.3.2021 (T-723/18)

Moldovan tasavallan ja erään ukrainalaisen yhtiön välisessä asiassa unionin tuomioistuimelta tiedusteltiin **sähkönmyyntisopimukseen perustuvan saatavan luonnehtimisesta energiaperuskirjasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetuksi investoinniksi**. Unionin tuomioistuin totesi, että se, että energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolen yritys hankkii sellaiseen sähköntoimitussopimukseen, joka ei liity investointiin, perustuvan saatavan, joka kyseisen sopimuksen ulkopuolisessa valtiossa sijaitsevalla yrityksellä on saman sopimuksen toisen sopimuspuolen valtionyritykseltä, ei ole energiaperuskirjasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettu investointi. Pelkkään sähköntoimitussopimukseen perustuvan saatavan ei sinänsä näet voida katsoa olevan siirretty energia-alan taloudellisen toiminnan harjoittamiseen. Tästä seuraa, että pelkkä toimitussopimus, joka koskee muiden toimijoiden tuottamaa sähköä, on liiketoimi, joka ei sellaisenaan voi muodostaa investointia.

→ Tuomio Moldova v. Komstroy 2.9.2021 (C-741/19)

Euroopan parlamentin pyynnöstä antamassaan lausunnossa unionin tuomioistuin totesi, että perussopimuksissa ei kielletä neuvostoa odottamasta ennen päätöksen antamista **naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen** (nk. Istanbulin yleissopimus) tekemisestä unionin puolesta, että jäsenvaltiot pääsevät ”yhteiseen sopimukseen”, mutta neuvosto ei saa muuttaa kyseisen yleissopimuksen tekemistä koskevaa menettelyä asettamalla tämän tekemisen edellytykseksi sen, että ensin todetaan tällainen ”yhteinen sopimus”. Unionin tuomioistuin täsmensi asianmukaisen aineellisen oikeusperustan sellaisen neuvoston toimen antamiselle, joka koskee suunnitellun sopimuksen kohteena olevan Istanbulin yleissopimuksen osan tekemistä. Se myös selvensi, että sopimuksen tekemistä koskeva toimi voidaan jakaa kahdeksi erilliseksi päätökseksi, jos osoitetaan, että se on objektiivisesti arvioiden tarpeen.

→ **Lausunto Istanbulin sopimus**
6.10.2021 (1/19)

Verotus

Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi Euroopan unioni on yhdenmukaistanut tietyt välilliset verot, kuten energiatuotteiden valmisteverot. Unionin direktiivillä pyritään siis vähentämään eroja kansallisten verotasojen välillä vahvistamalla verotuksen vähimmäistasot muun muassa moottoripolttoaineille. Myös lähtökohtaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvassa välittömässä verotuksessa, kuten yhteisöverotuksessa, on noudatettava valtiontukikiellon kaltaisia Euroopan unionin perussääntöjä. Edellisten vuosien tapaan unionin tuomioistuimet ovat antaneet tuomioita, jotka koskevat tiettyjen jäsenvaltioiden veropäätöksiä (tax rulings), joilla monikansallisiin yrityksiin on sovellettu erityistä verotuskohtelua, jonka komissio on katsonut olevan ristiriidassa valtiontukikiellon kanssa.

Komission nostamassa jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisestä koskevassa kanteessa **unionin tuomioistuin totesi, että Italia oli rikkonut unionin oikeutta vapauttamalla valmisteverosta yksityiskäyttöön vuokrattujen huvialusten moottoripolttoaineet.** Unionin direktiivissä, jossa säädetään moottoripolttoaineiden verotuksen vähimmäistasosta, sallitaan näet vapautus vain silloin, kun alus on loppukäyttäjän ammatikäytössä. Sillä, että vuokralle antaminen on vuokraajalle kaupallista toimintaa, ei ole tältä osin merkitystä.

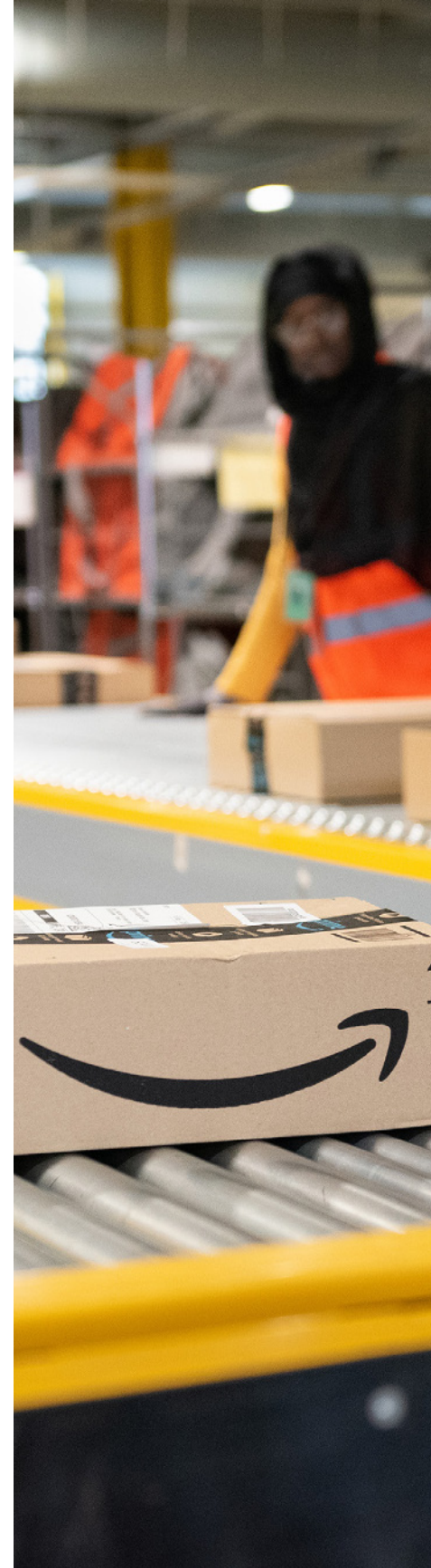
→ **Tuomio komissio v. Italia**
16.9.2021 (C-341/20)

Luxemburgin ja Amazonin nostamien kanteiden yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin kumosi komission päätöksen, jonka mukaan Luxemburg oli vuosina 2006–2014 myöntänyt **Amazon EU:lle**, joka oli tuolloin Amazonin myyntitoiminnan keskus koko Eurooppaa varten ja jonka kotipaikka on Luxemburgissa, **unionin oikeuden vastaista valtiontukea**, jonka avulla Amazon EU saattoi **veropäätösten** (tax rulings) kautta maksaa huomattavasti vähemmän veroja kuin muut yritykset. Komission mukaan Luxemburgin oli perittävä Amazonilta takaisin noin 250 miljoonaa euroa perusteettomia veroetuja korkoineen. Unionin yleinen tuomioistuin totesi tuomiossaan, ettei komissio ollut riittävällä tavalla osoittanut, että Amazon EU:n verotettavaa tuloa olisi keinotekoisesti alennettu sen vuoksi, että Amazon EU:n toiselle Amazon-konserniin kuuluvalla yritykselle tiettyjen immateriaalioikeuksien käytöstä maksama rojalti oli yliarvostettu.

→ **Tuomio Luxemburg ja Amazon v. komissio**
12.5.2021 (T-816/17 ym.)

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi **Luxemburgin ja energiantoimittaja Engien** nostamat kanteet päätöksestä, jolla komissio oli todennut Luxemburgin myöntäneen Engielle **unionin oikeuden vastaista valtiontukea**, jonka avulla kaksi kyseisen konsernin Luxemburgissa asuvaa yhtiötä saattoivat veropäätösten (tax rulings) kautta välttää veron maksamisen lähes kaikista voitoistaan. Komission mukaan Luxemburgin oli perittävä takaisin noin 120 miljoonaa euroa maksamattomia veroja korkoineen. Tämän päätöksen vahvistavassa tuomiossaan unionin yleinen tuomioistuin huomautti, että **Luxemburg oli jättänyt toteamatta, että Engie oli syyllistynyt lain väärinkäyttöön, vaikka kaikki kriteerit olivat täyttyneet.**

→ **Tuomio Luxemburg ym. v. komissio**
12.5.2021 (T-516/18 ym.)

Immateriaalioikeus

Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin varmistavat unionin hyväksymän säännösten tulkinnan ja soveltamisen kaikkien henkisiin luomuksiin liittyvien yksinoikeuksien suojaamiseksi. Immateriaalioikeuksien eli tekijänoikeuksien ja teollisoikeuksien (tavaramerkkioikeus, mallisuoja, patenttioikeus) suoja parantaa lisäksi yritysten kilpailukykyä edistämällä luovuutta ja innovaatiota suosivaa ympäristöä.

.....

Lego-yhtiön ja erään saksalaisen yhtiön välisessä riita-asiassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) oli virheellisesti julistanut **LEGO:n rakennuslelusarjan palikkaa** koskevan mallin mitättömäksi. Unionin yleinen tuomioistuin näet katsoi, että EUIPO:n olisi pitänyt tehdä asianmukainen arviointi poikkeuksista yhteisömallista annettuun asetukseen ottamalla huomioon kaikki asianomaisen mallin ulkoasun piirteet. Unionin yleinen tuomioistuin muistutti, **että mallia ei voida julistaa mitättömäksi, jos ainakaan yksi näistä piirteistä ei määräydy kyseisen tuotteen teknisen käyttötarkoituksen mukaan.**

→ Tuomio Lego A/S v. EUIPO ja Delta Sport Handelskontor GmbH
24.3.2021 (T-515/19)

Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että **huulipunapuikon muotoa** esittävä **kolmiulotteinen tavaramerkki on pätevä**. Se kumosi tällä tavoin Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) päätöksen, jolla oli hylätty alkuperäinen hakemus kyseisen merkin rekisteröimiseksi EU-tavaramerkiksi huulipunia osoittamaan. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan **haettu tavaramerkki on erottamiskykyinen**, koska se poikkeaa merkittävästi huulipuna-alan käytännöstä ja tavoista siltä osin kuin puikko on muodoltaan pyöreä eikä pystysuora ja lieriömäinen.

→ Tuomio Guerlain
14.7.2021 (T-488/20)

Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että **juomatölkin avaamisesta aiheutuvan äänen**, jota seuraa hiljaisuus ja poreilu, toistavaa äänitiedostoa ei voida rekisteröidä EU-tavaramerkiksi osoittamaan muun muassa juomia, koska siltä puuttuu erottamiskyky. Unionin yleinen tuomioistuin yhtyy näin ollen EUIPO:n kantaan ja muistuttaa, **että äänimerkin on oltava erottamiskykyinen, jotta kuluttaja voi mieltää sen tavaramerkiksi** eikä toiminnalliseksi osatekijäksi tai tunnisteeksi, jolla ei ole omaa ominaisuutta.

→ Tuomio *Ardagh Metal Beverage Holdings*
7.7.2021 (T-668/19)

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi **Chanel**-yhtiön kanteen, joka koski **Huawei**-yhtiön tekemää hakemusta tavaramerkin rekisteröimiseksi Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO), sillä perusteella, että kyseessä olevat kuviomerkit eivät ole samankaltaisia, ja katsoi, että tavaramerkkejä on verrattava sellaisina kuin ne on rekisteröity tai niitä on haettu muuttamatta niiden asemointia. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että **pelkästään se, että kummassakin kyseessä olevassa tavaramerkissä on kaksi osatekijää, jotka on liitetty toisiinsa, ei tee tavaramerkeistä samankaltaisia, vaikka niissä kummassakin on näitä osatekijöitä ympäröivän ympyrän yhteinen geometrinen perusmuoto.**

→ Tuomio *Chanel SAS*
21.4.2021 (T-44/20)

Unionin yleinen tuomioistuin otti kantaa **brittiläisen asianajajan mahdollisuuteen edustaa asianosaista unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) päätöksestä nostetun kanteen yhteydessä.**

Unionin yleinen tuomioistuin muistutti kahdesta kumulatiivisesta edellytyksestä, joiden täytyessä joku henkilö voi pätevästi edustaa asianosaisia (muita kuin jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä) unionin tuomioistuimissa: tämän henkilön on ensinnäkin oltava asianajaja, ja hänellä on toiseksi oltava oikeus esiintyä jonkin jäsenvaltion tai jonkin ETA-sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion tuomioistuimessa. Kanne oli nostettu sen jälkeen, kun Yhdistyneen kuningaskunnan lopullista eroamista unionista edeltänyt siirtymäkausi oli päättynyt 31.12.2020, eikä se kuulunut minkään sellaisen erosopimuksessa määrätyn tilanteen piiriin, jossa asianajaja, jolla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa ja joka ei ole osoittanut, että hänellä on oikeus esiintyä jonkin jäsenvaltion tai jonkin ETA-sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion tuomioistuimessa, voisi edustaa asianosaista unionin tuomioistuimissa. Kanne jätettiin siis tutkimatta.

→ **Määräys Daimler v. EUIPO**
7.12.2021 (T-422/21)

Unionin tuomioistuin totesi, että kun tekijänoikeuden haltija on toteuttanut tai määrännyt toteutettaviksi **kehystekniikan käyttämisen vastaisia rajoittavia** toimenpiteitä (**framing**), teoksen sijoittamista tämän tekniikan avulla kolmannen osapuolen internetsivulle on pidettävä tämän teoksen saattamisena uuden yleisön saataviin. Tekijänoikeuden haltijan on annettava suostumus tähän yleisön saataviin saattamiseen.

→ **Tuomio VG Bild-Kunst**
9.3.2021 (C-392/19)

Unionin tuomioistuin täsmensi tekijänoikeuksista vuonna 2019 annetulla uudella direktiivillä käyttöön otettua järjestelmää aikaisemman järjestelmän yhteydessä ne edellytykset, joiden täytyessä **verkkoalustojen ylläpitäjien** (tässä tapauksessa YouTube ja Cyandon) **vastuu** saattoi syntyä. Se katsoi, että tällaisten alustojen ylläpitäjät **eivät lähtökohtaisesti itse suorita** sellaisten tekijänoikeudella suojattujen sisältöjen **yleisölle välittämistä**, jotka niiden alustojen käyttäjät lataavat alustalle laittomasti. Ne voivat kuitenkin joutua vastuuseen tekijänoikeutta loukkaavasta välittämisestä, jos ne pelkän alustojen käyttöön antamisen lisäksi myötävaikuttavat siihen, että yleisölle annetaan pääsy näihin sisältöihin.

→ **Tuomio YouTube ym.**
22.6.2021 (C-682/18)

Kyseisessä asiassa Telenet-yhtiön asiakkaiden internetyhteyksiä oli käytetty Mircom-yhtiön tuotevalikoimaan kuuluvien elokuvien jakamiseen vertaisverkossa (peer-to-peer). Immateriaalioikeuksien haltijan oikeuksien suojaaminen voi unionin tuomioistuimen mukaan oikeuttaa sen, että käyttäjien **IP-osoitteet tallennetaan järjestelmällisesti** ja että heidän nimensä ja postiosoitteensa toimitetaan haltijalle tai kolmannelle osapuolelle **vahingonkorvauskanteen nostamisen mahdollistamiseksi**. Immateriaalioikeuksien haltijan tietopyyntö ei kuitenkaan saa merkitä väärinkäyttöä, vaan sen on oltava perusteltu ja oikeasuhteinen.

→ **Tuomio M.I.C.M.**
17.6.2021 (C-597/19)

Espanjalaisten tapasbaarien omistaja käytti CHAMPANILLO-merkkiä tapasbaarien nimenä ja niiden markkinoinnissa. Sen mainoksissa oli kuva kahdesta kuohuviinilasista, jotka on täytetty kuohuvalla juomalla. Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (CIVC), joka on samppanjantuottajien etuja valvova elin, halusi kieltää ilmaisun ”champanillo” (joka tarkoittaa espanjaksi ”pientä samppanjaa”) käytön sillä perusteella, että kyseisen merkin käyttö loukkaa suojattua alkuperänimitystä (SAN) ”Champagne”. Unionin tuomioistuin selvensi, että **SAN:n** piiriin kuuluvia tuotteita **suojataan sekä tuotteisiin että palveluihin liittyviltä kielletyiltä toiminnoilta**.

→ Tuomio Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne
9.9.2021 (C-783/19)

Henkilötietojen suoja

Unionin tuomioistuin ja digitaalinen maailma

[Ks. video YouTubessa](#)

Euroopan unionilla on säännöstö, joka muodostaa vakaan ja johdonmukaisen perustan henkilötietojen suojaamiselle niiden keräämistavasta ja -tilanteesta riippumatta (verkkokauppa, pankkilainat, työnhaku, viranomaisten tietopyynnot). Näitä sääntöjä sovelletaan unioniin tai sen ulkopuolelle sijoittautuneisiin julkisiin ja yksityisiin henkilöihin ja tahoihin – ja myös Facebookin tai Amazonin kaltaisiin tavaroita tai palveluja tarjoaviin yrityksiin, kun ne pyytävät tai käyttävät uudelleen unionin kansalaisten henkilötietoja.

Unionin tuomioistuin on vuonna 2021 ottanut useaan otteeseen kantaa vastuisiin, jotka johtuvat siitä, että muun muassa kansalliset viranomaiset ja yksityisyrietykset keräävät ja käsittelevät näitä tietoja.

.....

Unionin tuomioistuin totesi, että jäsenvaltion säännöstö, jonka mukaan liikenneturvallisuusviranomaisen on saatettava yleisön saataville **tiedot, jotka koskevat kuljettajille määrättyjä liikenneriikkomuspisteitä**, on unionin oikeuden vastainen. Unionin tuomioistuin näet katsoi, ettei kyseisen järjestelmän tarpeellisuutta liikenneturvallisuuden parantamiseen ollut osoitettu. Asia koski **Latvian tieliikennesäännöstöä**, jonka mukaan ajoneuvojen kuljettajille määrättyjä tieliikenneriikkomuspisteitä koskevat tiedot ovat yleisön saatavilla ja ne luovutetaan jokaiselle, joka niitä pyytää, ilman että tämän olisi perusteltava erityinen intressi saada kyseiset tiedot.

→ [Tuomio Latvijas Republikas Saeima](#)
[22.6.2021 \(C-439/19\)](#)

Unionin tuomioistuin katsoi, että sellaisten **sähköiseen viestintään liittyvien** liikenne- ja paikkatietojen joukon, josta voidaan tehdä täsmällisiä käyttäjien yksityiselämää koskevia päätelmiä, saaminen rikostutkintaa varten on sallittua vain **vakavan rikollisuuden torjumiseksi tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvien vakavien uhkien ehkäisemiseksi**. Unionin oikeus on lisäksi esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan syyttäväviranomaisella on toimivalta antaa viranomaiselle lupa kyseisten tietojen saantiin rikostutkintaa varten.

→ **Tuomio H. K v. Prokuratuur**
2.3.2021 (C-746/18)

Unionin tuomioistuin täsmensi henkilötietojen suojaa koskevassa asiassa, jossa oli osallisena **Facebook Ireland**, antamassaan tuomiossa **kansallisten valvontaviranomaisten valtuuksien** käyttämisen edellytyksiä rajatylittävän tietojenkäsittelyn osalta ja totesi, että tällainen viranomainen voi tietyin edellytyksin saattaa yleisen tietosuojasetuksen säännösten väitetyt rikkomiset jäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltäviksi, vaikka se ei olisikaan kyseisen käsittelyn osalta johtava valvontaviranomainen. Unionin tuomioistuin katsoi myös, että koska Facebook Ireland ei ollut **tiedottanut riittäväällä tavalla internetin käyttäjille** heidän henkilötietojensa keräämisestä ja käytöstä, heidän suostumuksensa tähän tietojenkäsittelyyn ei ollut pätevä.

→ **Tuomio Facebook Ireland ym.**
15.6.2021 (C-645/19)

Kuluttajansuoja

Kuluttajien oikeuksien, vaurauden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat perusarvoja unionin politiikkoja kehitettäessä. Unionin tuomioistuin valvoo kuluttajansuojasääntöjen soveltamista varmistaakseen, että kuluttajien terveys, turvallisuus sekä taloudelliset ja oikeudelliset edut turvataan riippumatta siitä, missä he asuvat tai liikkuvat tai missä he tekevät ostoksiaan unionissa.

.....

Unionin tuomioistuin: EU:n kuluttajien oikeuksien turvaaja

[Ks. video YouTubea](#)

Mitä Euroopan unionin tuomioistuin on tehnyt minun hyväkseni?

[Ks. video YouTubea](#)

Unionin yleinen tuomioistuin kumosi komission päätöksen, jonka mukaan **pantin perimättä jättäminen juomapakkauksista**, joita Saksan rajakaupat myyvät Tanskassa asuville asiakkaille, ei ole valtiontukea. Komissio teki oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei valtion varoja koskeva edellytys ollut täyttynyt.

→ [Tuomio Dansk Erhverv v. komissio 9.6.2021 \(T-47/19\)](#)

Unionin tuomioistuin kielsi *Lithothamnium calcareum* -levän lisäämisen luonnonmukaisten elintarvikkeiden, kuten riisi- ja soijapohjaisten luonnonmukaisten juomien, jalostuksessa niiden täydentämiseksi kalsiumilla ja huomautti, että **unionin oikeudessa vahvistetaan tiukat säännöt, jotka koskevat kalsiumin kaltaisten kivennäisaineiden lisäämistä luonnonmukaisten elintarvikkeiden tuotannossa**. Leväjauheen käytön salliminen muuna kuin luonnonmukaisena maatalousperäisenä ainesosana merkitsisi näet sitä, että kyseisten elintarvikkeiden tuottajien annettaisiin kiertää näitä sääntöjä.

→ [Tuomio Natumi GmbH v. Land Nordrhein-Westfalen 29.4.2021 \(C-815/19\)](#)

Unionin tuomioistuin totesi, että **pelkkä lennon suuntaaminen sitä lentoasemaa lähellä sijaitsevalle lentoasemalle, jota varaus koskee, ei anna oikeutta kiinteämääräiseen korvaukseen.** Se huomautti **sitä vastoin**, että **lento-yhtiön on** omasta aloitteestaan **tarjottava matkustajalle niistä kustannuksista vastaamista, jotka aiheutuvat siirtymisestä** sille määräpaikkana olevalle lentoasemalle, jota varaus koskee, tai mahdollisesti matkustajan kanssa sovittuun muuhun lähellä sijaitsevaan määräpaikkaan. Täyttääkseen velvollisuutensa maksaa matkustajille korvaus lennon saapumisen pitkäaikaisen viivästymisen vuoksi liikenteenharjoittaja voi vedota poikkeukselliseen olosuhteeseen, joka ei vaikuta viivästyneeseen lentoan vaan edeltävään lentoan, jonka se on itse suorittanut samalla koneella.

➔ Tuomio WZ v. Austrian Airlines AG
22.4.2021 (C-826/19)

Unionin tuomioistuin katsoi, että lentoliikenteen harjoittajan henkilöstön ammattiliiton järjestämä **lakko**, jonka tarkoituksena on etenkin palkankorotusten saaminen, ei ole sellainen poikkeuksellinen olosuhde, joka vapauttaa lentoyhtiön velvollisuudestaan maksaa korvausta lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen takia. Se, ettei tällaista kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä edellytyksiä noudattaen järjestettyä lakkoa luonnehdita poikkeukselliseksi olosuhteeksi, ei näet loukkaa lentoliikenteen harjoittajan elinkeinovapautta, omaisuudensuojaa eikä neuvotteluoikeutta.

→ Tuomio Airhelp Ltd v. Scandinavian Airlines System SAS
23.3.2021 (C-28/20)

Unionin tuomioistuin katsoi, että **euroalueen jäsenvaltio voi velvoittaa hallintonsa hyväksymään käteismaksuja**. Se totesi kuitenkin, että jäsenvaltio voi myös rajoittaa tätä maksumahdollisuutta yleisen edun mukaisesta syystä etenkin silloin, kun käteismaksu voi aiheuttaa hallinnolle kohtuuttomia kustannuksia sen vuoksi, että maksuvelvollisia on hyvin suuri määrä. Se täsmensi myös, että **velvollisuutta hyväksyä seteleitä voidaan rajoittaa yleisen edun mukaisista syistä**, jos nämä rajoitukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen päämäärään, mikä edellyttää etenkin sitä, että maksuvelvollisilla on käytettävissä muita laillisia keinoja rahamääräisten saatavien suorittamiseksi.

→ Tuomio Johannes Dietrich ja Norbert Häring v. Hessischer Rundfunk
26.1.2021 (C-422/19 ja C-423/19)

Unionin tuomioistuin totesi, että **Unkarin lainsäädäntö, jolla kielletään valuuttamääräisen lainasopimuksen toteaminen pätemättömäksi sen vuoksi, että siinä on kohtuuton ehto**, joka koskee valuuttakurssierotusta, on yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, jos kyseisellä lainsäädännöllä kyetään palauttamaan se oikeudellinen ja tosiasiallinen tilanne, jossa kuluttaja olisi ollut, ellei kohtuutonta ehtoa olisi ollut, vaikka sopimuksen pätemättömäksi toteaminen olisi ollut kuluttajan kannalta edullisempaa. Myöskään asianomaisen kuluttajan ilmaisema tahto ei voi mennä sen arvioinnin edelle, joka kansallisen tuomioistuimen on suoritettava siitä, mahdollistetaanko Unkarin kansallisessa lainsäädännössä todellakin kyseisen kuluttajan oikeudellisen ja tosiasiallisen tilanteen palauttaminen.

→ **Tuomio OTP Jelzálogbank ym.**
2.9.2021 (C-932/19)

Asiassa, jossa irlantilainen laivayhtiö Irish Ferries oli vuonna 2018 joutunut peruuttamaan koko liikennöintikauden, koska se ei uuden aluksen toimituksen viivästymisen vuoksi ollut pystynyt ottamaan korvaavaa alusta käyttöön, unionin tuomioistuin selvensi useita säännöksiä, jotka koskevat meri- tai sisävesiliikenteen matkustajien oikeuksia (peruuttaminen, korvaus, lipun hinta jne.). Unionin tuomioistuin katsoi erityisesti, että **uuden matkareitin tarjoamista ja korvauksen maksamista koskevat velvollisuudet liikennepalvelun peruuntuessa ovat oikeassa suhteessa tässä asiassa sovellettavan asetuksen tavoitteeseen nähden**.

→ **Tuomio Irish Ferries**
2.9.2021 (C-570/19)

Unionin tuomioistuin otti kantaa **internetiin sovellettavaa** niin kutsuttua **”nollatariffia”** koskevaan hinnoitteluvaihtoehtoon. Kyseessä on kaupallinen käytäntö, jonka mukaan internetyhteyden tarjoaja soveltaa ”nollatariffia” tai edullisempaa tariffia koko sellaiseen sovellukseen tai sellaiseen erityissovellusten luokkaan liittyvään dataliikenteeseen tai osaan siitä, joita kyseisen internetyhteyden tarjoajan yhteistyökumppanit tarjoavat. Unionin tuomioistuin katsoi, että tällaiset hinnoitteluvaihtoehdot ovat avoimesta internetyhteydestä annetun asetuksen vastaisia, samoin kuin kaistanleveyden, internetyhteyden jakamisen tai vierailuverkossa tapahtuvan käytön rajoitukset tällaisen vaihtoehdon aktivoimisen vuoksi.

→ **Tuomiot Vodafone ja Telekom Deutschland**
2.9.2021 (C-854/19 ym.)

Perheoikeus

Euroopan unioni vahvistaa yhteiset perheoikeutta koskevat säännöt, jotta unionin kansalaisia ei estetä käyttämästä oikeuksiaan sen vuoksi, että he asuvat unionin eri jäsenvaltioissa tai että he ovat muuttaneet jossain elämänvaiheessaan jäsenvaltiosta toiseen.

Lasten ja heidän vanhempiensa välisiä rajatylittäviä riita-asioita koskevat säännökset sisältyvät Bryssel II a -asetukseen, joka on unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakivi avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa.

.....

Unionin tuomioistuin otti kantaa **kansainväliseen lapsikaappaustapaukseen** asiassa, joka koski vaatimusta palauttaa Ruotsiin iranilaisen pariskunnan Suomeen viety lapsi. Se katsoi, että **tilanne, jossa vanhempi on** ilman toisen vanhemman lupaa **vienyt lapsen** tämän asuinpaikkavaltiosta unionin muuhun jäsenvaltioon sen jälkeen, kun asuinvaltion toimivaltainen maahanmuuttoviranomainen on katsonut, että lasta ja kyseessä olevaa vanhempaa koskevat **turvapaikkahakemukset on käsiteltävä tässä toisessa jäsenvaltiossa**, ei voi merkitä **luvatonta poisviemistä (tai palauttamatta jättämistä)**.

→ **Tuomio A**
2.8.2021 (C-262/21)

Unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettiin tapaus, jossa oli kyse alaikäisestä lapsesta, joka on unionin kansalainen ja jonka osalta vastaanottaneen jäsenvaltion antamassa syntymätodistuksessa mainitaan, että hänellä on **kaksi samaa sukupuolta olevaa vanhempaa**. Unionin tuomioistuin totesi, että jäsenvaltio, jonka kansalainen kyseinen lapsi on, on velvollinen myöntämään hänelle henkilökortin tai passin, tämän kuitenkin edellyttämättä sitä, että sen kansalliset viranomaiset laativat ensin syntymätodistuksen. Kyseinen jäsenvaltio on myös velvollinen tunnustamaan asiakirjan, jonka vastaanottava jäsenvaltio on antanut ja jonka perusteella **kyseinen lapsi voi käyttää kummankin vanhempansa kanssa oikeuttaan liikkua ja oleskella vapaasti unionin alueella**.

→ Tuomio *Stolichna obshtina, rayon "Pancharevo"*
14.12.2021 (C-490/20)

Sosiaaliturva

Euroopan unionin säännöillä pyritään yhteensovittamaan kansalliset sosiaaliturvajärjestelmät sen takaamiseksi, että unionin toiseen jäsenvaltioon muuttavat henkilöt eivät menetä sosiaaliturvaansa (esim. eläkeoikeuksia ja terveydenhuoltoa) ja että he tietävät aina, mitä kansallisia säännöksiä heihin sovelletaan. Yksikään henkilö, joka käyttää oikeuttaan liikkua vapaasti Euroopassa, ei siis saa joutua huonompaan asemaan kuin henkilö, joka on aina asunut ja työskennellyt yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa. Näiden sääntöjen ja periaatteiden puitteissa unionin tuomioistuin haluaa varmistaa unionin kansalaisten sosiaaliturvan ja sovittaa sen yhteen vastaanottavan jäsenvaltion julkisen talouden suojelun kanssa.

.....

Unionin tuomioistuin katsoi asiassa, joka koski kansalaisuutta ja **kansalliseen sosiaaliturvajärjestelmään** kuulumista, että unionin kansalaisilla, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia ja jotka oleskelevat muussa jäsenvaltiossa kuin lähtöjäsenvaltiossaan, on oikeus tulla liitetyiksi vastaanottavan jäsenvaltion julkiseen sairausvakuutusjärjestelmään. Se totesi kuitenkin, että tällaisen liittymisen ei tarvitse välttämättä olla maksutonta.

→ **Tuomio A (Julkinen terveydenhuolto)**
15.7.2021 (C-535/19)

Yhdistyneen kuningaskunnan erotessa Euroopan unionista Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä otettiin käyttöön unionin kansalaisia koskeva uusi järjestelmä, jonka mukaan oleskeluoikeuden myöntämiseksi ei ole asetettu varoja koskevaa edellytystä. Siinä evätään sitä vastoin unionin kansalaisilta yleistueksi (Universal Credit) luonnehdittu sosiaaliavustus. Unionin tuomioistuin katsoi, että tämä säännöstö on unionin oikeudessa taatun yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukainen. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on kuitenkin tarkastettava, **etteivät unionin kansalaisen ja hänen lastensa perusoikeudet**, ja erityisesti oikeus ihmisarvon kunnioittamiseen, **ole vaarassa tulla loukatuiksi** tällaisten **sosiaaliavustusten epäämisen vuoksi**.

→ Tuomio The Department for Communities in Northern Ireland
15.7.2021 (C-709/20)

Unionin tuomioistuin selvensi kriteerejä, jotka on otettava huomioon arvioitaessa sitä, harjoittaako **työvoiman vuokrausyritys** tavallisesti ”muuta kuin pelkkää sisäiseen hallintoon liittyvää merkittävää toimintaa” sen jäsenvaltion alueella, johon se on sijoittautunut. Unionin tuomioistuimen mukaan on niin, että jotta työvoiman vuokrausyrityksen katsottaisiin tavallisesti harjoittavan toimintaansa jossakin jäsenvaltiossa, sen on harjoitettava merkittävää osaa työntekijöiden palvelukseen asettamista koskevasta toiminnastaan tähän samaan jäsenvaltioon sijoittautuneiden ja siellä toimintaansa harjoittavien käyttäjäyritysten hyödyksi. Pelkästään sen perusteella, että työvoiman vuokrausyritys harjoittaa valintaa ja palvelukseen ottamista koskevia toimintoja jäsenvaltiossa, johon se on sijoittautunut, ei näet voida katsoa, että kyseinen yritys harjoittaa siellä ”merkittävää toimintaa”.

→ Tuomio Team Power Europe
3.6.2021 (C-784/19)

Yhdenvertainen kohtelu

Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetaan jokaisen yhdenvertaisuus lain edessä ihmisenä, työntekijänä, kansalaisena tai oikeudenkäynnin asianosaisena. Erityisesti direktiivissä 2000/78 säädetään yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista sekä suojelusta uskontoon tai vakaumukseen, ikään, vammaisuuteen tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvalta syrjinnältä näillä aloilla. Unionin tuomioistuin on ratkaissut useita asioita, joissa on väitetty tapahtuneen välitöntä tai välillistä syrjintää, ja korostanut, että kyseessä olevien sääntöjen tavoitteen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen välillä on noudatettava suhteellisuusperiaatetta.

.....

Unionin tuomioistuin totesi vuoden 2021 heinäkuussa, että jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään ehdottomasta mahdottomuudesta pitää tehtävissään vankeinhoitolaitoksen virkamies, jonka kuulontarkkuus ei vastaa kuulontarkkuuden vähimmäistasoja, ja jonka mukaan ei ole mahdollista tarkistaa, voiko kyseinen virkamies suorittaa mainitut tehtävät, on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Unionin tuomioistuimen mukaan tässä lainsäädännössä otetaan näet käyttöön **vammaisuuteen perustuva välitön syrjintä**.

→ Tuomio Tartu Vangla
15.7.2021 (C-795/19)

Kaksi muuta asiaa koskivat islaminuskoisia työntekijöitä, jotka olivat päättäneet käyttää **uskonnollista huivia työpaikallaan**. Unionin tuomioistuimen mukaan **työnantajan asettama kielto** käyttää poliittisen, maailmankatsomuksellisen tai uskonnollisen vakaumuksen näkyviä tunnusmerkkejä työpaikalla **voi olla perusteltu** työnantajan todellisella tarpeella esiintyä neutraalisti asiakkaisiinsa nähden tai ehkäistä sosiaalisia konflikteja. Kansalliset tuomioistuimet voivat kuitenkin kyseessä olevien oikeuksien yhteensovittamisessa ottaa huomioon jäsenvaltionsa erityisen tilanteen ja edullisemmat kansalliset säännökset siltä osin kuin kyse on uskonnonvapauden suojaamisesta.

→ Tuomio WABE ja MH Müller Handel
15.7.2021 (C-804/18 ja C-341/19)

Valtiontuki ja COVID-19

Portugali ilmoitti vuoden 2020 kesäkuussa komissiolle Transportes Aereos Portugueses SGPS SA -lentoyhtiölle, joka on **TAP Air Portugalin** emoyhtiö ja joka omistaa sen kaikki osakkeet, myönnettävästä valtiontuesta, joka muodostui enimmäismäärältään 1,2 miljardin euron suuruista lainasta. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi komission päätöksen, jolla tuki todettiin sisämarkkinoille soveltuvaksi covid-19-pandemian yhteydessä, koska päätöstä ei ollut perusteltu riittävästi. Covid-19-pandemian vuoksi kumoamisen vaikutuksia lykättiin kuitenkin siihen asti, kunnes komissio tekee uuden päätöksen.

→ **Tuomio Ryanair v. komissio (Condor – Covid-19)**
9.6.2021 (T-665/20)

Saksa ilmoitti vuoden 2020 huhtikuussa komissiolle yksittäisestä tuesta **Condor Flugdienst GmbH** -lentoyhtiön hyväksi kahtena valtion takaamana lainana, joiden suuruus oli 550 miljoonaa euroa ja joihin liittyi korkotuki. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi komission päätöksen tuen hyväksymisestä perustelujen riittämättömyyden vuoksi. Covid-19-pandemian leimaaman taloudellisen ja yhteiskunnallisen tilanteen vuoksi se lykkäsi kuitenkin kumoamisen vaikutuksia siihen saakka, kunnes komissio tekee uuden päätöksen.

→ **Sentencia Ryanair/Comisión (Condor — Covid-19)**
de 9 de junio de 2021 (T-665/20)

Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että **Ruotsin lainantakauksina** käyttöön ottama valtiontukiohjelma **sellaisten lentoyhtiöiden hyväksi, joilla on ruotsalainen liikennelupa**, kyseisen jäsenvaltion taloudessa covid-19-pandemian aikana olleen vakavan häiriön poistamiseksi on unionin oikeuden mukainen. Kyseinen tukiohjelma koskee erityisesti lentoyhtiöitä, joilla on ollut 1.1.2020 lupa harjoittaa liiketoimintaa ilmailun alalla, muttei lentoyhtiöitä, jotka liikennöivät lentoja, joita ei suunnitella etukäteen.

→ **Tuomio Ryanair DAC v. komissio**
17.2.2021 (T-238/20)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti valtiontukiohjelman, jonka **Ranska** oli ottanut käyttöön **verojen maksamiseen liittyvänä moratoria** sellaisten yhtiöiden osalta, joilla on ranskalainen lupa. Tämä tukiohjelma, joka liittyy lentolippuja koskevan siviili-ilmailuveron ja solidaarisuusveron vuoden 2020 maalis-joulukuulta maksettaviin kuukausimaksuihin, on unionin yleisen tuomioistuimen mukaan asianmukainen covid-19-pandemiasta aiheutuneiden taloudellisten vahinkojen korvaamiseen, eikä se näin ollen merkitse unionin oikeuden vastaista syrjintää.

→ [Tuomio Ryanair DAC v. komissio](#)
[17.2.2021 \(T-259/20\)](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti sekä **Ruotsin** että **Tanskan** SAS-lentoyhtiön hyväksi kahtena enintään 1,5 miljardin Ruotsin kruunun (SEK) suuruisena takauksena uusiutuvalle luottojärjestelylle käyttöön ottaman tuen sellaisten vahinkojen korvaamiseksi, jotka ovat aiheutuneet lentojen peruuttamisesta tai lentoaikataulujen muutoksista covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otettujen matkustamisrajoitusten seurauksena. Se katsoi, että kyseessä olevat tuet eivät merkitse lainvastaista syrjintää, koska **SAS:n** markkinaosuus on huomattavasti niitä markkinaosuuksia suurempi, jotka sen lähimmällä kilpailijalla on näissä kahdessa jäsenvaltiossa.

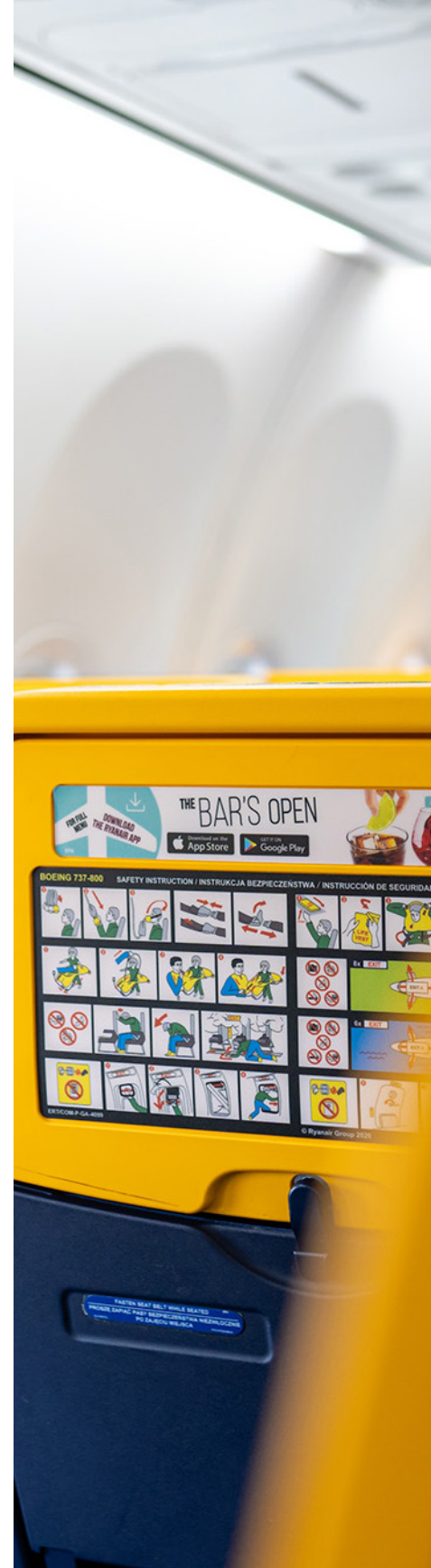
→ [Tuomiot Ryanair DAC v. komissio](#)
[14.4.2021 \(T-378/20 ja T-379/20\)](#)

Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että **Suomen Finnair**-lentoyhtiön hyväksi antama takaus, jonka tarkoituksena on auttaa Finnairia saamaan eläkerahastolta 600 miljoonan euron suuruinen laina, jolla on tarkoitus kattaa sen tarvitsema käyttöpääoma covid-19-pandemian vuoksi, on unionin oikeuden mukainen. Takaus oli tarpeellinen, koska Finnair oli vaarassa ajautua konkurssiin sen toiminnan supistuttua äkillisesti eikä se kyennyt kattamaan likviditeettitarpeitaan luottomarkkinoilta.

→ [Tuomio Ryanair DAC v. komissio](#)
[14.4.2021 \(T-388/20\)](#)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti komission päätöksen, jolla annettiin lupa **Espanjan** käyttöön ottamalle tukirahastolle sellaisten **muiden kuin rahoitusyritysten** vakavaraisuuden varmistamiseksi, joiden pääasialliset toimipaikat ovat Espanjassa, joita pidetään Espanjan talouden kannalta systemaattisesti ja strategisesti merkittävänä ja joilla on ollut tilapäisiä vaikeuksia covid-19-pandemian takia. Se korosti, että kyseessä oleva toimenpide, jolla on tarkoitus toteuttaa pääomitus toimia ja jonka talousarvio on 10 miljardia euroa, on tosin valtiontukiohjelma mutta se on kuitenkin oikeasuhteinen ja syrjimätön.

→ [Tuomio Ryanair DAC v. komissio](#)
[19.5.2021 \(T-628/20\)](#)

Valtiontuki

Tarkasteltaessa sitä, ovatko jäsenvaltioiden talouden toimijoille myöntämät avustukset unionin oikeuden mukaisia, voidaan joutua tekemään monitahoisia ja perusteellisia arviointeja niistä olosuhteista, joiden vuoksi viranomaisten on pitänyt puuttua kilpailuun. Vuonna 2021 unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin ovat tutkineet komission unionin valtiontukisääntöjen noudattamisen valvojana tekemän arvioinnin näistä kansallisista toimenpiteistä useissa asioissa, joissa on ollut kyse merkittävistä taloudellisista panoksista.

Saksassa sijaitseva **Nürburgring** muodostuu muun muassa kilpa-ajoradasta ja vapaa-ajanpuistosta. Kompleksin omistajien, jotka ovat julkisoikeudellisia laitoksia, maksukyvyttömyyden seurauksena kompleksi myytiin yksityisyritykselle. Vaikka muut taloudelliset toimijat väittivät, että kompleksi oli myyty markkinahintaa alempaan hintaan ja syrjivästi, komissio päätti olla aloittamatta muodollista tutkintamenettelyä. Unionin tuomioistuin, joka käsitteli kyseisessä asiassa tehtyjä **valituksia**, kumosi komission päätöksen ja sen vahvistavan unionin yleisen tuomioistuimen tuomion ja **määräsi komission tutkimaan uudelleen, merkitsikö Nürburgringin myynti valtiontuen myöntämistä.**

→ **Tuomio Ja zum Nürburgring ym. v. komissio**
2.9.2021 (C-647/19 P ym.)

Komissio oli todennut eri päätöksissä, että välimiesoikeuden tuomio, jossa kreikkalaisen alumiinintuottajan Mytilinaiosin osalta vahvistettiin sähkötariffi, joka sen on maksettava DEI:lle (kreikkalainen sähköntuottaja ja -toimittaja) ja jonka väitettiin olevan suosituimmuustariffi, ei merkinnyt todellisuudessa edun myöntämistä. Unionin yleinen tuomioistuin kumosi nämä päätökset, koska se katsoi, että komission olisi pitänyt tutkia huolellisesti, riittävällä tavalla ja kattavasti, merkitsikö välimiesoikeuden tuomio mahdollisesti edun myöntämistä Mytilinaiosille, ja tehdä tätä varten monitahoisia taloudellisia ja teknisiä arviointeja.

→ **Tuomio DEI v. komissio**
22.9.2021 (T-639/14 ym.)

Osuuskunta ja kalastusalusten päälliköt nostivat kanteita komission päätöksestä olla vastustamatta tukia, jotka liittyivät ensimmäisten **merituulivoimapuistojen toteuttamiseen Ranskassa**. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että näillä henkilöillä ei ollut oikeutta nostaa tällaisia kanteita, koska yhtäältä he eivät kilpailleet näiden merituulivoimapuistojen pitäjien kanssa ja toisaalta he eivät olleet osoittaneet, että kysymyksessä olevat tuet voivat vaikuttaa konkreettisesti heidän asemaansa.

→ Tuomio CAPA ym. v. komissio
15.9.2021 (T-777/19)

Sosiaalioikeus

Unionin tuomioistuin ja työelämä –
Työntekijöiden oikeuksien suojelu

[Ks. video YouTubessa](#)

Vuonna 2021 unionin tuomioistuinta on pyydetty tulkitsemaan unionin oikeutta sosiaalipolitiikan alalla erityisesti työolojen ja työntekijöiden sosiaalisen suojelun osalta. Unionin lainsäätäjä on vahvistanut tältä osin vähimmäissääntöjä, joita jäsenvaltioiden on noudatettava. Työajan järjestämisen alalla unionin oikeudessa määritellään siis terveyttä ja turvallisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka antavat työntekijöille mahdollisuuden vähimmäislepoaikoihin. Työ-, yksityis- ja perhe-elämän välisen tasapainon varmistamiseksi siinä säädetään myös vanhempainlomaa koskevista säännöistä. Unionin oikeudessa järjestetään niin ikään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen ja pyritään varmistamaan kaikkien unionin työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteutuminen. Unionin tuomioistuinta pyydetään niin ikään selventämään, millä edellytyksillä kolmansista maista tulevat työntekijät voivat saada kansallisia etuuksia.

.....

Romanialaisen tuomioistuimen tiedusteltua **työajan järjestämisestä** annetun direktiivin tulkinnasta unionin tuomioistuin tarkasteli tilannetta, jossa Academia de Studii Economice din București (ASE) oli palkannut useilla työsopimuksilla asiantuntijoita, joille oli kertynyt tietyiltä päiviltä kahdeksan työtuntia perustyöajan puitteissa ja näiden lisäksi työtunteja, jotka he olivat suorittaneet muun hankkeen tai muiden hankkeiden puitteissa. Unionin tuomioistuin totesi, että jos työntekijä on tehnyt saman työnantajan kanssa useita työsopimuksia, **päivittäistä vähimmäislepoaika on sovellettava näihin sopimuksiin kokonaisuutena** eikä kuhunkin sopimukseen erikseen.

➔ [*Tuomio Academia de Studii Economice din București v. Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Capital Uman – Ministerul Educației Naționale*](#)
[*17.3.2021 \(C-585/19\)*](#)

Slovenian armeijan entisen aliupseerin ja puolustusministeriön välisessä riita-asiassa, joka koski aliupseerin päivystyksestä maksettavaa korvausta, unionin tuomioistuin selvensi tapauksia, joissa **työajan järjestämisestä annettua direktiiviä** ei sovelleta **sotilaiden suorittamiin toimintoihin**. Kyseinen direktiivi ei ole myöskään esteenä sille, että päivystysjaksolta, jonka aikana sotilas on velvollinen pysyttelemään kasarmilla, johon hänet on sijoitettu, tosiasiallista työtä tekemättä, maksetaan palkkaa eri tavalla kuin päivystysjaksolta, jonka aikana hän tosiasiallisesti suorittaa työtehtäviä.

→ **Tuomio Ministrstvo za obrambo**
15.7.2021 (C-742/19)

Luxemburgilaisen tuomioistuimen vireille saattamassa ennakkoratkaisuasiassa unionin tuomioistuin tulkitsi **vanhempainvapaata koskevasta tarkistetusta puitesopimuksesta annettua direktiiviä**. Se totesi, että **jäsenvaltio ei voi asettaa vanhempainvapaoikeuden edellytykseksi sitä, että vanhemmalla on ollut työpaikka lapsen syntymä- tai adoptiohetkellä**. Kyseinen jäsenvaltio voi kuitenkin vaatia, että vanhempi on työskennellyt työpaikassa vähintään 12 kuukauden yhtäjaksoisen ajanjakson ajan välittömästi ennen vanhempainvapaan alkamista.

→ **Tuomio XI v. Caisse pour l'avenir des enfants**
25.2.2021 (C-129/20)

Italiassa useilta **sellaisilta kolmansien maiden kansalaisilta, jotka ovat saaneet yhdistelmäluvan työntekoa varten** unionin direktiivin täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön nojalla, oli evätty oikeus synnytysavustukseen ja äitiysrahaan sillä perusteella, ettei näillä henkilöillä ollut pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa. Corte costituzionalen (perustuslakituomioistuin, Italia) saatettua asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi tämä totesi, että näillä kolmansien maiden kansalaisilla oli oikeus saada nämä Italian lainsäädännössä säädetyt avustukset.

→ **Tuomio O. D. ym. v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)**
2.9.2021 (C-350/20)

Pankkiunioni

Pankkiunioni on keskeinen osa unionin talous- ja rahaliittoa, ja se perustettiin vuoden 2008 finanssikriisin ja sitä seuranneen euroalueen valtionvelkakriisin vuoksi. Pankkiunionin tavoitteena on varmistaa, että euroalueen ja laajemmin Euroopan unionin pankkisektori on vakaa, turvallinen ja luotettava, ja edistää siten yleistä rahoitusvakautta, ja varmistaa, että pankit kykenevät selviytymään finanssikriiseistä ja että pankkien kriisinratkaisu hoidetaan turvautumatta unionin veronmaksajien rahoihin ja siten, että seuraukset unionin taloudelle ovat mahdollisimman vähäiset. Euroalueen jäsenvaltiot ovat osa pankkiunionia, ja euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voivat osallistua siihen tekemällä tiivistä yhteistyötä Euroopan keskuspankin kanssa. Unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin joutuvat säännöllisesti käsittelemään pankkiunioniin liittyviä kysymyksiä.

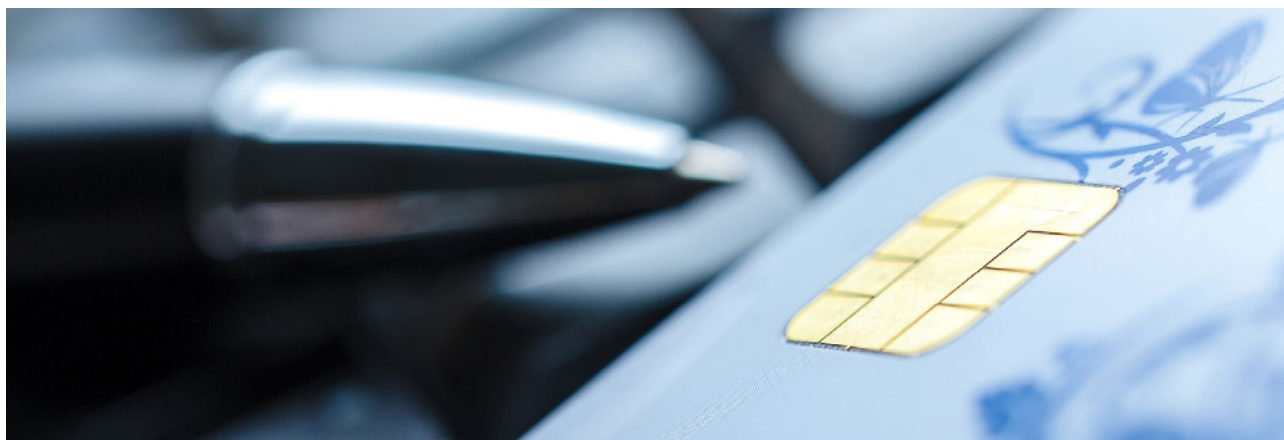
.....

Latvian syyttäjänvirasto asetti vuoden 2018 kesäkuussa Latvian keskuspankin pääjohtajan syytteeseen useista korruption rikoksista. Pääjohtaja oli tässä ominaisuudessa myös Euroopan keskuspankin (EKP) yleisneuvoston ja neuvoston jäsen. Tämän erityispiirteen vuoksi asiaa käsittelevä latvialainen tuomioistuin pohti, voiko asianomaisella henkilöllä olla Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehtyyn pöytäkirjaan, jossa unionin virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään lainkäytöllinen koskemattomuus heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, perustuva koskemattomuus. Unionin tuomioistuin katsoi, että jos syytetoimista vastaava viranomais toteaa, että jäsenvaltion keskuspankin pääjohtajan tekoja ei selvästikään ole suoritettu hänen tehtäviensä yhteydessä, koskemattomuutta ei sovelleta. **Keskuspankin pääjohtaja ei virallisessa ominaisuudessaan syyllisty petokseen, korruption tai rahanpesuun.**

→ Tuomio LG Ģenerālprokuratūra
30.11. 2021 (C-3/20)

Euroopan pankkiviranomainen (EPV) antoi vuonna 2016 **ohjeet vähittäispankkituotteiden tuotehallintamenettelyistä**. Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (vakavaraisuusvalvonta- ja kriisinratkaisuviranomainen (ACPR), Ranska) julkaisi internetsivustollaan lausunnon, jossa se ilmoitti aikovansa noudattaa näitä ohjeita ja siten soveltaa niitä kaikkiin valvonnassaan oleviin finanssilaitoksiin. Fédération bancaire française (Ranskan pankkiyhdistysten liitto (FBF)) pyysi tämän jälkeen Ranskan Conseil d'État'ta (ylin hallintotuomioistuin) kumoamaan lausunnon, koska se katsoi, että EPV:llä ei ole toimivaltaa antaa tällaisia ohjeita. Conseil d'État pyysi unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista riidanalaisten ohjeiden laillisuuden valvonnan varmistamiseksi ja kyseisten ohjeiden pätevydestä. Unionin tuomioistuin totesi, että ohjeiden pätevyys voidaan valvoa ennakkoratkaisumenettelyn avulla ja että ohjeet ovat tässä tapauksessa päteviä.

→ **Tuomio FBF**
15.7.2021 (C-911/19)

Rajoittavat toimenpiteet ja ulkopolitiikka

Rajoittavat toimenpiteet eli pakotteet ovat keskeinen Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) toteuttamisväline. Niitä käytetään osana yhdenmukaistettua ja kattavaa toimintaa, johon kuuluu etenkin poliittinen vuoropuhelu. Unioni turvautuu niihin muun muassa unionin arvojen, olennaisten intressien ja turvallisuuden suojelemiseksi sekä konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Pakotteilla pyritään näet saamaan aikaan muutos niiden kohteena olevien henkilöiden tai yhteisöjen politiikassa tai toiminnassa ja siten edistämään YUTP:n tavoitteita.

.....

”Toissijaiset pakotteet” perustuvat Yhdysvaltojen hallituksen kykyyn käyttää rahoitusjärjestelmänsä ylivaltaa pakottaakseen ulkomaiset yhteisöt pidättäytymään muutoin laillisista liiketoimista pakotteiden kohteina olevien henkilöiden kanssa. Unionin oikeudessa näitä yhteisöjä kielletään noudattamasta tällaisia pakotteita, jollei Euroopan komissio anna siihen lupaa, jos ulkomaisten lakien noudattamatta jättäminen vahingoittaisi vakavasti näiden yhteisöjen etuja. Deutsche Telekom oli yksipuolisesti, ilman perusteluja ja ilman komission myöntämää lupaa päättänyt palvelusopimuksensa Iranin valtion omistaman iranilaisen Melli-pankin saksalaisen sivuliikkeen kanssa. Unionin tuomioistuin katsoi, että **unionin oikeudessa asetettuun kieltoon noudattaa Yhdysvaltojen Iraniin kohdistamia toissijaisia pakotteita voidaan vedota riita-asiassa** myös silloin, kun Yhdysvaltojen viranomaisen ei ole esittänyt pyyntöjä ja antanut erityisiä määräyksiä. Saksalaisen tuomioistuimen, jonka puoleen iranilainen pankki on kääntynyt, on näin ollen punnittava kiellolla tavoiteltua päämäärää suhteessa siihen, kuinka todennäköisesti Deutsche Telekomille aiheutuu taloudellisia menetyksiä ja kuinka laajoja nämä menetykset ovat siinä tapauksessa, että se ei voisi päättää liikesuhteitaan kyseisen pankin kanssa.

→ **Tuomio Bank Melli Iran**
21.12.2021 (C-124/20)

Ihmisoikeus-, oikeusvaltio- ja demokratiatilanteen heikkenemisen vuoksi Euroopan unionin neuvosto antoi vuonna 2017 asetuksen **Venezuelaan kohdistettavista rajoittavista toimenpiteistä**. Venezuela vaati tämän jälkeen unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan nämä toimenpiteet, mutta tämä katsoi, ettei Venezuelalla ollut asiavaltuutta nostaa kannetta tällaisesta asetuksesta. Muutoksenhaun takia unionin tuomioistuin katsoi sitä vastoin, että **kyseisellä valtiolla oli todellakin asiavaltuus nostaa kanne asetuksesta, jolla siihen kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä**, ja palautti siis asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, jotta tämä voisi ratkaista kumoamiskanteen aineellisen kysymyksen.

→ Tuomio *Venezuela v. neuvosto*
22.6.2021 (C-872/19)

Euroopan rikosoikeusalue

Euroopan rikosoikeusalueeseen kuuluu useita osatekijöitä, joita ovat tuomioiden vastavuoroinen tunnustaminen, jäsenvaltioiden rikosoikeuden lähentäminen, rikosoikeudellisesta yhteistyöstä vastaavien toimijoiden perustaminen ja lopuksi kansainvälisen yhteistyön tehostaminen tällä alalla. Euroopan unionille asetettu tavoite tulla vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaksi alueeksi on johtanut jäsenvaltioiden välisen, rikoksen vuoksi tapahtuvan luovuttamisen poistamiseen ja sen korvaamiseen oikeusviranomaisten välisillä luovuttamisjärjestelyillä. Eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, joka on jäsenvaltioiden oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla. Se on jäsenvaltion oikeudellinen päätös toisessa jäsenvaltiossa etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä on valvottava riittävästi kansallisella tasolla, ja tässä yhteydessä saattaa ilmetä tulkintavaikeuksia. Asia saatetaan tällöin unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi näiden vaikeuksien poistamiseksi.

.....

Asiassa, joka koski Yhdistyneen kuningaskunnan ennen sen eroamista Euroopan unionista antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa Irlannissa, unionin tuomioistuin katsoi, että erosopimukseen sisältyvät määräykset, jotka käsittelevät eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaa järjestelmää suhteessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja Euroopan unionin ja tämän kolmannen valtion väliseen kauppa- ja yhteistyösopimukseen sisältyvät määräykset, jotka koskevat uutta luovutusmekanismia, sitovat Irlantia. Näiden määräysten sisällyttäminen kyseisiin sopimuksiin ei oikeuttanut lisäämään vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevaa oikeusperustaa kyseisten sopimusten tekemistä varten, joten nämä määräykset eivät edellyttäneet, että Irlannin annetaan päättää, soveltaako se niitä.

→ Tuomio Governor of Cloverhill Prison ym.
16.11.2021 (C-479/21 PPU)

B | Lainkäyttötoiminnan keskeisiä lukuja

Unionin tuomioistuin

Unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan pääasiallisesti saattaa

- **ennakkoratkaisupyyntöjä**, jos kansallinen tuomioistuin pitää unionin antaman toimen tulkintaa tai pätevyyttä epäselvänä. Tällöin kansallinen tuomioistuin lykkää vireillä olevan asian käsittelyä ja pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan kyseisiä säännöksiä tai lausumaan niiden pätevyydestä. Unionin tuomioistuimen ratkaisussa esitetyn selvennyksen perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista sen käsiteltäväksi saatetun asian. Asioissa, joissa vastaus on saatava pikaisesti (esim. turvapaikka-, rajavalvonta- tai lapsikaappaustapauksissa), noudatetaan **kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä (PPU)**
- **valituksia** unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuksista, jotka unionin tuomioistuin voi kumota muutoksenhaun perusteella
- **kanteita**, joissa vaaditaan pääasiallisesti
 - kumoamaan unionin toimi (**kumoamiskanne**) tai
 - toteamaan, että jäsenvaltio ei ole noudattanut unionin oikeutta (**jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne**). Jos jäsenvaltio ei noudata tuomiota, jossa sen on todettu jättäneen jäsenyysvelvoitteensa noudattamatta, unionin tuomioistuin voi määrätä sille rahamääräisen seuraamuksen ns. **kaksinkertaista jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä** koskevan kanteen seurauksena
- **lausuntopyyntöjä** siitä, onko unionin ja kolmannen valtion tai kansainvälisen järjestön välillä suunniteltu sopimus perussopimusten mukainen. Lausuntopyynnön voi esittää jäsenvaltio tai unionin toimielin (parlamentti, neuvosto tai komissio).

838

vireille tullutta asiaa

Ennakkoratkaisu-
menettelyjä

567

joista 9 kiireellistä

Eniten pyyntöjä
esittäneet
jäsenvaltiot:

Saksa:	106
Bulgaria:	58
Italia:	46
Romania:	38
Itävalta:	37

Kanteita:

29
joista
22

jäsenyysvelvoitteiden
noudattamatta jättämistä
koskevaa kannetta

1

ns. kaksinkertaista
jäsenyysvelvoitteiden
noudattamatta jättämistä
koskeva kanne

232

valitusta unionin
yleisen tuomioistuimen
ratkaisusta

12

oikeusapupyyntöä

Asianosainen, joka ei
kykene suorittamaan
oikeudenkäynnistä
aiheutuvia kuluja, voi hakea
maksutonta oikeusapua.

772

ratkaistua asiaa

**Ennakkoratkaisu-
menettelyjä**

547

joista 9 kiireellistä

30

kannetta

30

(todettua jäsenyyssveloitteiden
noudattamatta jättämistä 11: tä
jäsenvaltiota vastaan)

183

**valitusta unionin
yleisen tuomioistuimen
ratkaisusta**

joista

23

johti unionin yleisen
tuomioistuimen ratkaisun
kumoamiseen

1

lausuntopyyntö

Keskimääräinen
käsittelyaika:

16,6

 kuukautta

3,7

 kuukautta

kiireellisten
ennakkoratkaisupyyntöjen
keskimääräinen käsittelyaika

1 113

vireillä olevaa

asiaa
31.12.2021

Tärkeimmät käsitellyt aiheet:

Immateriaalioikeus	49
Kuluttajansuoja	63
Liikenne	61
Liikkumis- ja sijoittautumisvapaudet ja sisämarkkinat	77
Maatalous	24
Sosiaalioikeus	64
Tulliliitto	17
Valtiontuki ja kilpailu	115
Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue	136
Verotus	80
Ympäristö	45

Unionin tuomioistuimen jäsenet

Unionin tuomioistuimessa on 27 tuomaria ja 11 julkisasiamiestä.

Heidät nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella. Ennen nimitystä kuullaan komiteaa, joka antaa lausunnon ehdokkaiden soveltuvuudesta tehtäviin.

Tuomarien ja julkisasiamiesten toimikausi on kuusi vuotta, ja se voidaan uusida. Heidät valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät kotimaassaan korkeimpien tuomarinvirkojen kelpoisuusvaatimukset tai ovat tunnetusti päteviä lainoppineita.

K. Lenaerts
presidentti

L. Bay Larsen
varapresidentti

A. Arabadjiev
ensimmäisen jaoston
puheenjohtaja

A. Prechal
toisen jaoston
puheenjohtaja

K. Jürimäe
kolmannen jaoston
puheenjohtaja

C. Lycourgos
neljännen jaoston
puheenjohtaja

E. Regan
viidennen jaoston
puheenjohtaja

M. Szpunar
ensimmäinen
julkisasiamies

S. Rodin
yhdeksännen jaoston
puheenjohtaja

I. Jarukaitis
kymmenennen
jaoston
puheenjohtaja

N. Jääskinen
kahdeksannen
jaoston
puheenjohtaja

I. Ziemele
kuudennen jaoston
puheenjohtaja

J. Passer
seitsemännen
jaoston
puheenjohtaja

J. Kokott
julkisasiamies

M. Ilešič
tuomari

J.-C. Bonichot
tuomari

T. von Danwitz
tuomari

M. Safjan
tuomari

F. Biltgen
tuomari

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
julkisasiamies

P. G. Xuereb
tuomari

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
tuomari

L. S. Rossi
tuomari

G. Pitruzzella
julkisasiamies

P. Pikamäe
julkisasiamies

A. Kumin
tuomari

N. Wahl
tuomari

**J. Richard
de la Tour**
julkisasiamies

A. Rantos
julkisasiamies

D. Gratsias
tuomari

**M. L. Arastey
Sahún**
tuomari

A. M. Collins
julkisasiamies

M. Gavalec
tuomari

N. Emiliou
julkisasiamies

Z. Csehi
tuomari

**O. Spineanu-
Matei**
tuomari

T. Čápetá
julkisasiamies

L. Medina
julkisasiamies

A. Calot Escobar
kirjaaja

Unionin tuomioistuimen kokoonpano

(Protokollajärjestys 31.12.2021)

Ensimmäinen rivi, vasemmalta oikealle:

ensimmäinen julkisasiamies M. Szpunar, jaostojen puheenjohtajat C. Lycourgos ja A. Prechal, varapresidentti L. Bay Larsen, presidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, K. Jürimäe, E. Regan ja S. Rodin

Toinen rivi, vasemmalta oikealle:

tuomarit T. von Danwitz ja M. Ilešič, jaostojen puheenjohtajat J. Passer, N. Jääskinen, I. Jarukaitis ja I. Ziemele, julkisasiamies J. Kokott, tuomari J.-C. Bonichot

Kolmas rivi, vasemmalta oikealle:

julkisasiamies P. Pikamäe, tuomarit L. S. Rossi, P. G. Xuereb, F. Biltgen ja M. Safjan, julkisasiamies M. Campos Sánchez-Bordona, tuomari N. J. Piçarra, julkisasiamies G. Pitruzzella

Neljäs rivi, vasemmalta oikealle:

tuomari L. Arastey Sahún, julkisasiamies A. Rantos, tuomarit N. Wahl ja A. Kumin, julkisasiamies J. Richard de la Tour, tuomari D. Gratsias, julkisasiamies A. M. Collins

Viides rivi, vasemmalta oikealle:

julkisasiamies L. Medina, tuomari O. Spineanu-Matei, julkisasiamies N. Emiliou, tuomarit M. Gavalec ja Z. Csehi, julkisasiamies T. Čapeta, kirjaaja A. Calot Escobar

Unionin yleinen tuomioistuin

Unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan saattaa ensimmäisenä oikeusasteena **luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden (yhtiöt, yhdistykset jne.)** ja **jäsenvaltioiden** nostamia kanteita Euroopan unionin toimielinten, elinten tai laitosten toimista sekä kanteita, joissa vaaditaan toimielinten tai niiden henkilöstön aiheuttaman vahingon korvaamista. Suuri osa vireillä olevista asioista koskee taloudellisia kysymyksiä, kuten immateriaalioikeuksia (Euroopan unionin tavaramerkit ja mallit), kilpailua, valtiontukea sekä pankki- ja rahoitusalan valvontaa.

Unionin yleisellä tuomioistuimella on myös toimivalta ratkaista julkishallinnon osalta Euroopan unionin ja sen henkilöstön väliset riidat.

Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuksista voidaan valittaa vain oikeuskysymysten osalta unionin tuomioistuimeen. Asioissa, jotka on jo tutkittu kahteen kertaan (riippumattomassa valituslautakunnassa ja sittemmin unionin yleisessä tuomioistuimessa), unionin tuomioistuin myöntää valitusluvan ainoastaan, jos valituksen kohteena on unionin oikeuden yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden tai kehityksen kannalta tärkeä kysymys.

882

vireille tullutta asiaa

785

kannetta,

joista

80

valtiontukea ja kilpailua koskevaa kannetta (joihin kuuluu **4** jäsenvaltioiden nostamaa kannetta)

308

immateriaalioikeutta koskevaa kannetta

81

unionin henkilöstöä koskevaa kannetta

316

muuta kannetta (joihin kuuluu

11 jäsenvaltioiden nostamaa kannetta)

70

oikeusapupyyntöä

Asianosainen, joka ei kykene suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja, voi hakea maksutonta oikeusapua.

951

ratkaistua asiaa

836

kannetta,

joista

81

valtiontukea ja
kilpailua koskevaa kannetta

307

immateriaalioikeutta
koskevaa kannetta

128

unionin henkilöstöä
koskevaa kannetta

320

muuta kannetta

Keskimääräinen
käsittelyaika

17,3 kuukautta

29 %

sellaisten ratkaisujen osuus,
joista on valitettu unionin
tuomioistuimeen

1 428

vireillä olevaa

asiaa
(31.12.2021)

Tärkeimmät käsitellyt aiheet

Asiakirjoihin tutustuminen	44
Immateriaalioikeus	320
Julkiset hankinnat	25
Kilpailu	96
Maatalous	23
Rajoittavat toimenpiteet	51
Talous- ja rahapolitiikka	179
Unionin virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt	133
Valtiontuki	273
Ympäristö	16

Unionin yleisen tuomioistuimen jäsenet

Unionin yleisessä tuomioistuimessa on 1.9.2019 lähtien kaksi tuomaria kustakin jäsenvaltiosta. Tuomarit nimitetään jäsenvaltioiden yhteisellä sopimuksella kuuden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uudistaa. Tuomarit valitsevat keskuudestaan presidentin ja varapresidentin kolmen vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uudistaa. Tuomarit hoitavat tehtäväänsä täysin riippumattomasti.

M. van der Woude
presidentti

S. Papasavvas
varapresidentti

H. Kanninen
jaoston
puheenjohtaja

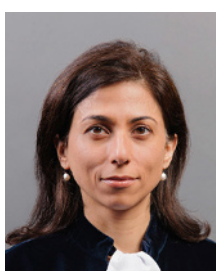
V. Tomljenović
jaoston
puheenjohtaja

S. Gervasoni
jaoston
puheenjohtaja

D. Spielmann
jaoston
puheenjohtaja

A. Marcoulli
jaoston
puheenjohtaja

R. da Silva Passos
jaoston
puheenjohtaja

J. Svenningsen
jaoston
puheenjohtaja

M. J. Costeira
jaoston
puheenjohtaja

A. Kornezov
jaoston
puheenjohtaja

G. De Baere
jaoston
puheenjohtaja

M. Jaeger
tuomari

S. Frimodt Nielsen
tuomari

J. Schwarcz
tuomari

M. Kancheva
tuomari

E. Buttigieg
tuomari

V. Kreuschitz
tuomari

L. Madise
tuomari

C. Iliopoulos
tuomari

V. Valančius
tuomari

N. Półtorak
tuomari

F. Schalin
tuomari

I. Reine
tuomari

R. Barents
tuomari

P. Nihoul
tuomari

U. Öberg
tuomari

**K. Kowalik-
Bańczyk**
tuomari

C. Mac Eochaidh
tuomari

R. Frendo
tuomari

T. Pynnä
tuomari

L. Truchot
tuomari

J. Laitenberger
tuomari

R. Mastroianni
tuomari

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
tuomari

O. Porchia
tuomari

G. Hesse
tuomari

**M. Sampol
Pucurull**
tuomari

M. Stancu
tuomari

**P. Škvařilová-
Pelzl**
tuomari

I. Nõmm
tuomari

G. Steinfatt
tuomari

R. Norkus
tuomari

T. Perišin
tuomari

D. Petrlík
tuomari

M. Brkan
tuomari

P. Zilgalvis
tuomari

K. A. Kecsmár
tuomari

I. Gâlea
tuomari

E. Coulon
kirjaaja

3

**Toimielimen mukana kohti
sen historian uutta vaihetta**

A | Kirjaajan johdanto

Toimielimen pääsihteeri eli unionin tuomioistuimen kirjaaja johtaa hallinnollisia yksiköitä presidentin alaisuudessa.

Vuosi 2021 oli toimielimen yksiköille vuonna 2020 käyttöön otettujen uusien menetelmien vakiinnuttamisen vuosi. Unionin oikeudenhoitoa koskevan julkisen palvelun jatkuvuus ja laatu pyrittiin varmistamaan tilanteessa, jossa pandemiakriisi jatkui ja jossa se edellytti sopeutumiskykyä niin organisaation kuin yksilöidenkin tasolla. Näihin saavutuksiin kuuluvat etenkin päätöksenteon digitalisaatio ja yksinkertaistaminen, henkilöstön vastuuvollisuuden tehostaminen sekä uudenlaisen työ- ja yksityiselämän tasapainon luominen. Unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen erinomaiset tulokset sekä Euroopan oikeusasiamiehen Hyvän hallinnon palkinto, joka myönnettiin tuomioistuimelle sen Etäistunnot-hankkeesta luokassa ”Huippuosaaminen innovaatioissa/uudistuksessa”, merkitsevät siis tunnustusta ja motivaatiota kaikille yksiköille tällä tiellä jatkettaessa.

Vuosi 2021 tarjosi myös tilaisuuden laajentaa ja nopeuttaa yksiköiden toiminnan muutosta käynnistämällä useita hankkeita, joilla luodaan rakenteita tulevaisuutta varten.

Kyse on ensinnäkin **tuomioistuimille annetun tuen tehostamisesta**. Tuomioistuinten työmäärä, erityisesti unionin tuomioistuimen työmäärä, on näet paisunut ennennäkemättömän suureksi. Käynnissä on hankkeita, joilla kehitetään oikeusalan tietojärjestelmiä tutkimusta ja asiakirjojen laadinnassa annettua apua varten ja vahvistetaan tuomioistuinten jäsenten kabineteille tarjottavaa suoraa tukea lainkäyttötoiminnassa. Tuomioistuimessa pohditaan myös etenkin teknisiä keinoja, joilla voidaan nopeuttaa tiedon saamista oikeudenkäyntiasiakirjojen sisällöstä.

Toimielin pystyy hyödyntämään digitaalisten välineiden tarjoamia mahdollisuuksia. Esimerkeistä ei ole pulaa: asiakirjavirtojen ja päätöksentekoprosessien digitalisointi sekä hallinnollisessa toiminnassa (HAN-asiakirjahallintahankkeen loppuunsaattamisella) että lainkäyttötoiminnassa (integroitua asiainhallintajärjestelmää koskevalla hankkeella (SIGA), joka edellyttää tiivistä yhteistyötä kaikkien yksiköiden, kirjaamojen ja tuomioistuinten jäsenten kabinettien välillä). Nämä kaksi hanketta avaavat merkittäviä mahdollisuuksia prosessien yksinkertaistamiseen, menettelyjen seurantaan, tutkimukseen ja asioiden käsittelyyn liittyviin tukitoimiin. Samaan aikaan tietotekniikkayksiköt

seuraavat teknologian kehittymistä ja kokeilevat erilaisia huipputeknologian tarjoamia välineitä, kuten työtilaan ja tekoälyyn liittyviä välineitä.

Tuomioistuin jatkaa toiseksi **täysimääräistä sitoutumistaan monikielisyyteen** ja varmistaa, että **sen kielivalikoima on laaja ja** sen käännös- ja tulkkauspalvelut ovat laadukkaita. **Tämä osaaminen on ainutlaatuista maailmassa,** ja sitä on ylläpidettävä ja kehitettävä hyödyntämällä teknologian kehityksen tarjoamia mahdollisuuksia erityisesti lisääntyneestä työmäärästä selviytymiseksi. Monikielisyyden käsitteen taustalla on tuomioistuimen kyky lähestyä jokaista yksityistä ja jokaista kansalaista hänen omalla kielellään. Kyse on siis unionin oikeusjärjestelmän saavutettavuudesta ja legitiimiydestä, mutta myös unionin kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden säilyttämisestä kokonaisuudessaan. Tuomioistuin on useiden vuosien ajan soveltanut ”Monikielisyyteen perustuvaa toimintatapaa” sen koko merkityksessä useilla eri toimilla ja tapahtumilla, joilla korostetaan monikielisyyden arvoa ja tuomioistuimen siihen sitoutumista. Monikielisyyden puutarha, jonka rakentaminen aloitettiin tänä vuonna, on muiden tulevien hankkeiden joukossa yksi monikielisyyden pysyvistä ja näkyvistä ilmentymistä.

Kolmanneksi on tärkeää **tuoda tuomioistuin entistä lähemmäs kansalaisia** tekemällä siitä helpommin lähestyttävä ja tunnetumpi. Tuomioistuinta pyydetään enemmän kuin koskaan antamaan ratkaisuja, joilla on merkittäviä poliittisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia jäsenvaltioihin ja kansalaisiin ja jotka voivat koskea muun muassa talous- ja rahapolitiikkaa, oikeusvaltioperiaatetta, turvapaikka-asioita, terrorismin torjuntaa ja perusoikeuksia. Kaikkien näiden usein monitahoisten ratkaisujen laaja-alaiset seuraukset edellyttävät **tiedotusta ja selittämistä**, jotta kansalaiset voivat ymmärtää ratkaisut ja antaa arvoa unionin tuomioistuinten perustavanlaatuiselle roolille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on syytä korostaa kahta innovatiivista hanketta.

Yhdellä vireillä olevalla hankkeella on tarkoitus mahdollistaa lähiaikoina kokeiluluontoisesti **tiettyjen suuren jaoston istuntojen esittäminen suoratoistona verkossa**, mikä tarjoaa uuden ulottuvuuden istuntojen julkisuusperiaatteelle nykyaikaisten teknisten välineiden mukaisesti. Kuka tahansa oikeustieteen opiskelija, toimittaja, kansallinen tuomari tai asiasta kiinnostunut kansalainen voisi asuinpaikastaan riippumatta osallistua unionin tuomioistuimen istuntoihin tarvitsematta matkustaa Luxemburgiin, ja hän voisi tehdä näin vieläpä kaikilla niillä kielillä, jotka istuntojen tulkkaus kattaa. Tämä mahdollisuus merkitsisi ikkunaa, josta koko maailma voi seurata tuomioistuimen jokapäiväistä lainkäyttötoimintaa.

Lisäksi **etävierailuja** koskeva hanke – jota kokeiltiin vuonna 2021 useiden Euroopan maiden lukioluokkien kanssa – mahdollistaa vierailutarjonnan monipuolistamisen. Suurin osa unionin kansalaisista, jotka eivät voi matkustaa Luxemburgiin, voi vierailla tuomioistuimessa mahdollisimman samankaltaisissa olosuhteissa kuin siellä paikan päällä vierailevat henkilöt. Tämä innovaatio poistaa rajoitteet, jotka liittyvät maantieteelliseen etäisyyteen ja

tietyillä yleisöryhmillä mahdollisesti olevaan käsitykseen siitä, ettei tuomioistuimeen ole mahdollista päästä. Uuden teknologian ansiosta tuomioistuin voi vihdoinkin lähestyä virtuaalisesti kaikkia jäsenvaltioiden kansalaisia.

Näihin tulevaisuuden suunnitelmiin liittyy neljänneksi ja viimeiseksi **kunnianhimoinen henkilöstöhallinto**, joka on keskeisellä sijalla tuomioistuimen henkilöstöpolitiikassa. Yksityiset tai julkiset kansalliset tai eurooppalaiset organisaatiot pyrkivät vastaamaan uuteen tilanteeseen, jota leimaavat etätyön kehittyminen, työntekijöiden pyrkimys suurempaan itsenäisyyteen ja nuorten sukupolvien odotukset. Toteuttaakseen tärkeiksi katsomiaan hankkeita tuomioistuin on osa tätä liikettä, jotta se voi, kuten tähänkin asti, luottaa sitoutuneisiin ja lahjakkaisiin työntekijöihinsä. Tämä edellyttää henkilöstöjohtamisen kokonaisvaltaista lähestymistapaa aina työhönottomenettelmistä perus- ja jatkokoulutuksella tapahtuvan osaamisen kehittämisen, työn varjostamisen ja mentoroinnin kautta eläkkeelle jäämiseen valmistautumiseen saakka unohtamatta uranhallintaa sekä toimielinten sisäisiä ja niiden välisiä siirtymismahdollisuuksia. Jotta tuomioistuin voi edelleen tähdätä huippuosaamiseen, sen on luotava kannustavat ja dynaamiset työolot. Tähän sisältyy perustoimintamalli, johon yksikköjen hallinnoinnissa tehtyjen linjausten olisi aina pohjauduttava ja jossa moninaisuuteen ja osallisuuteen liittyvät kysymykset otetaan osaksi koko toimielimen toimintaa.

Odotan innolla tapaamistamme ensi vuonna, jolloin teemme tilannekatsauksen vuoteen 2022, jolloin vietetään unionin vanhimman toimielimen eli tuomioistuimen 70-vuotisjuhlaa!

Alfredo Calot Escobar
Unionin tuomioistuimen kirjaaja

EUnited in Riga: poikkeuksellinen oikeudellinen vuoropuhelu yhdentyneen Euroopan puolesta

*Latvian perustuslakituomioistuimen presidentin
entisen neuvonantajan Inguss Kalniņš'in puheenvuoro*

Ensimmäistä kertaa Euroopan unionin historiassa unionin jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinta edustavat tuomarit ja Euroopan unionin tuomioistuimen jäsenet kokoontuivat keskustelemaan unionin yhteisistä oikeusperinteistä ja siitä, miten ne voidaan sovittaa yhteen jäsenvaltioiden valtiosääntöperinteiden ja kansallisten identiteettien kanssa. Konferenssin otsikko oli "Moninaisuudessaan yhtenäinen: yhteisten valtiosääntöperinteiden ja kansallisten identiteettien välillä". Sen järjestivät yhdessä Latvian Republikas Satversmes tiesa (Latvian perustuslakituomioistuin) ja Euroopan unionin tuomioistuin, ja se pidettiin 2.–3. syyskuuta 2021 Riiassa, Latviassa. Vuonna 2019 Latvian perustuslakituomioistuimen presidenttinä tuolloin toiminut Ineta Ziemeļe esitti ajatuksen yhteisestä konferenssista, joka käynnistäisi vuoropuhelun perustuslakituomioistuinten ja Euroopan unionin tuomioistuimen välillä, ja tämä ajatus sai unionin tuomioistuimen presidentin Koen Lenaertsin täyden tuen. Konferenssin toteutuminen kesti kaksi vuotta, mikä johtui erityisesti covid-19-pandemiaan liittyneistä rajoituksista.

Konferenssin erityinen rakenne sekä vihdoinkin avautunut mahdollisuus henkilökohtaisiin tapaamisiin otettiin vastaan innostuneesti, ja ne toivat tapahtumaan dynamiikkaa, jonka ansiosta siitä tuli menestys sekä organisatorisesti että sisällöllisesti. Kaikki paikalla olleet tuomioistuimet osallistuivat aktiivisesti avoimeen ja rehelliseen keskusteluun, jossa esitettiin erinomaisia puheenvuoroja ja päätelmiä, jotka on sittemmin julkaistu kokoelmassa.

Se, että päästiin yhteisymmärrykseen tarpeesta aloittaa tällainen vuoropuhelu ja jatkaa sitä tulevaisuudessa, on jo sinänsä merkittävää.

Kansalliset ja kansainväliset uutismediat ja sosiaalinen media (#RigaJusticeConference) uutisoivat tapahtumasta laajasti. Latvian perustuslakituomioistuimien esitti lisäksi vuoropuhelun merkityksen korostamiseksi *Tversme*-nimisen podcast-lähetysensä ensimmäisen jakson, jossa kunniavieraina oli unionin tuomioistuimen presidentti Koen Lenaerts.

Tuomaripäivät, jotka tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden tavata ja vaihtaa näkemyksiä

*Aragonin itsehallintoalueen ylioikeuden sosiaalijaoston
puheenjohtajan María José Hernández Vitorian puheenvuoro*

Olen iloinen voidessani jakaa kokemuksiani Luxemburgissa 20.–22. marraskuuta 2021 järjestetyistä unionin tuomaripäivistä. Tuomaripäivien ohjelmaan sisältyi työryhmiä, joissa käsiteltiin hyvin erilaisia kysymyksiä, joten viittaan niihin seminaareihin, joihin itse osallistuin.

Eräät esitelmät pitäneiden tuomareiden esittämät kysymykset, joista osallistujilla oli mahdollisuus keskustella, merkitsivät erittäin mielenkiintoisia kannanottoja lainkäyttötoimintaan. Haluaisin erityisesti mainita pohdiskelut, joita käytiin oikeudesta tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja oikeudesta saada asiansa käsitellyksi puolueettomassa tuomioistuimessa, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan roolista ja sen soveltamisalasta siltä osin kuin on kyse muun muassa oikeudesta saada tuomioistuimien tarjoamaa tehokasta oikeussuojaa ja oikeudesta saada asiansa puolueettoman tuomarin käsiteltäväksi. Tuomaripäivät tarjosivat meille kattavan näkemyksen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön kehittymisestä tämän periaatteen osalta ja oikeusperustasta, jota unionin tuomioistuin on käyttänyt viimeaikaisemmassa oikeuskäytännössään vuodesta 2018 alkaen (ks. C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses). Näissä tuomioissa useat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) määräykset yhdistetään perusoikeuskirjan 47 artiklaan. Näihin määräyksiin kuuluu esimerkiksi määräys, jonka mukaan ”jäsenvaltiot säätävät tarvittavista muutoksenhakekeinoista tehokkaan oikeussuojan takaamiseksi unionin oikeuteen kuuluvilla aloilla” (19 artiklan 1 kohta), määräys, jossa vahvistetaan unionin arvot, joihin kuuluu oikeusvaltio (2 artikla), jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaate (4 artiklan 3 kohta) sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen määräykset (6 ja 13 artikla). Me kaikki eurooppalaiset tuomarit ja unionin oikeuden rakentamiseen sitoutuneet tuomarit saimme hyödyllisiä ohjeita perusoikeuskirjan 47 artiklan määräysten soveltamiseen kansallisella tasolla.

Vuoden 2021 tuomaripäivillä keskusteltiin perusteellisesti myös tuomioistuimen riippumattomuuden käsitteestä. Tämä kysymys ei koske ainoastaan unionin kunkin jäsenvaltion oikeuslaitoksen järjestämistä vaan myös jokaista, joka käyttää lainkäyttövaltaa näissä valtioissa. Tuomaripäivillä siis tuotiin esiin, ettei riitä, että lainkäyttöelin perustetaan lailla, vaan on myös huolehdittava siitä, ettei sillä ole organisatorisia tai toiminnallisia yhteyksiä siihen toimivaltaan, jota sen on määrä valvoa. Esimerkkinä tarkastelimme eurooppalaisen pidätysmääräyksen tapausta. Unionin tuomioistuin on todennut, että jäsenvaltioiden välisen vastavuoroisen tunnustamisen ja keskinäisen luottamuksen periaatteita voidaan rajoittaa poikkeustapauksissa, mikä edellyttää tutkimaan ensisijaisesti, onko oikeuslaitos siinä valtiossa, joka vaatii toista valtiota luovuttamaan jonkun henkilön, puutteellinen tuomioistuimen riippumattomuuden periaatteen suhteen. Tämä keskustelu, joka on käytännönläheisyytensä vuoksi erittäin hyödyllistä, antaa kansallisille tuomareille mahdollisuuden hälventää päätöksenteossa yhä useammin esiin tulevia epäilyjä.

Keskustelimme kollegojeni kanssa myös ammattimme harjoittamisen edellytyksistä. Tässä yhteydessä tuli esiin kysymys paitsi tasapuolisuusveloitteestamme myös oikeudestamme saada suojelua ulkoiselta painostukselta. Otimme kantaa useiden jäsenvaltioiden eri lainsäädäntötoimiin, jotka vaikuttavat tuomarinuraan, kuten kurinpitomenettelyihin tai tuomareiden vastuuta koskeviin sääntöihin, ja jotka eivät ole unionin oikeuden periaatteiden mukaisia.

Vuoden 2021 tuomaripäivillä meillä oli myös tilaisuus osallistua suuren jaoston istuntoon asiassa, jossa oli nimenomaan kyse siitä, ovatko jäsenvaltion tuomareiden osalta vahvistamat kurinpitomenettelyä koskevat säännöt unionin oikeuden mukaisia. Tämä unionin oikeutta koskeva käytännön harjoitus antoi kaikille vuoden 2021 tuomaripäivien osallistujille mahdollisuuden tutustua unionin tuomioistuinjärjestelmän toimintaan erityisesti niiden kysymysten ansiosta, joita suuren jaoston jäsenet esittivät asianosaisten edustajille. Heidän kysymyksensä havainnollisivat sitä oikeudellisen päättelyn prosessia, jota on noudatettava ratkaistaessa näinkin monitahoista ongelmaa.

Osallistumiseni vuoden 2021 tuomaripäiville oli erittäin palkitsevaa. Siellä hankkimani tiedot auttavat minua selvittämään erilaisia oikeudellisia käsitteitä, joista on paljon hyötyä päivittäisessä työssäni, jossa huomaan, että unionin tuomioistuimen työllä on yhä enemmän painoarvoa. Lähdin vuoden 2021 tuomaripäiviltä kotiin hyvin tyytyväisenä, sillä tunnen olevani jäsenenä Euroopan unionissa, joka tarjoaa meille oikeudelliset säännöt, jotka mahdollistavat erilaisten ihmisten ja maiden rauhanomaisen rinnakkaiselon. Tunnen myös voivani olla läheisissä tekemisissä sellaisen unionin lainkäyttöelimen kanssa, joka lakia tulkitsemalla ja soveltamalla auttaa meitä jäsentämään ajatusta unionin kansalaisuudesta.

Vuoden 2021 tuomaripäivät tarjosivat erinomaisten järjestelyjensä ansiosta mahdollisuuden tavata oikeusalan ammattilaisia ja vaihtaa heidän kanssaan näkemyksiä, ja tämän vuoden tapahtumassa osanottajien ja toimielimen jäsenten – jotka olivat nähneet paljon vaivaa tämän tapahtuman menestyksen eteen – välinen kanssakäyminen oli mielestäni hyvin tiivistä ja avointa.

Suhteet yleisöön

Vuoropuhelu oikeusalan ammattilaisten ja suuren yleisön kanssa on jatkunut vuonna 2021. Vaikka tähän vuoropuheluun on käytetty edelleen perinteisiä kanavia, sitä on tehostettu virtuaalisesti muun muassa videoneuvottelupalvelujen ja sosiaalisen median alustojen avulla.

131

istuntoa
videoyhteyden
välityksellä

Vuosina 2020 ja 2021 vallinnut terveyskriisi on ollut Euroopan unionin kansalaisille ongelmallinen erityisesti matkustamisen osalta. Tuomioistuin on siten joutunut tehostamaan yleisöön kohdistuvia toimia. Kriisi on ollut ratkaiseva tekijä uusien viestintämuotojen käyttöönotossa ja vauhdittanut ennen pandemiaa käynnistettyjen hankkeiden loppuun saattamista. Tuomioistuin harjoittaa avoimuuspolitiikkaa kansalaisia kohtaan, jotta he saisivat paremmin tietää oikeuksistaan toimielimen kummankin tuomioistuimen oikeuskäytännön kautta. Tätä politiikkaa on tehostettu sekä käyttämällä perinteisiä viestintävälineitä että uudistamalla yleisölle osoitettua tarjontaa.

Etäistunnot, joita alettiin järjestää vuonna 2020 unionin oikeudenhoitoa koskevan julkisen palvelun jatkuvuuden varmistamiseksi, ovat innovaatio, jonka ansiosta toimielin on saanut vuonna 2021 Euroopan oikeusasiamiehen Hyvän hallinnon palkinnon huippuosaamisesta innovaatiossa tai uudistuksessa. Vuonna 2021 **videoneuvotteluja käytettiin 131:ssä asianosaisten kuulemiseksi järjestetyssä istunnossa** unionin yleisessä tuomioistuimessa ja unionin tuomioistuimessa. Nämä etäistunnot ovat avanneet tietä istuntojen edelleen lähettämiseksi lähiaikoina.

Lehdistötiedotteilla toimittajille ja alan toimijoille annetaan reaaliajassa tietoa unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuksista heti niiden antamisajankohtana, jotta yleisö saisi niistä tiedon välittömästi. Lehdistötiedotteiden määrä on kasvanut huomattavasti vuonna 2021. Vuonna 2021 julkaistiin **231 lehdistötiedotetta** eli, **kun otetaan huomioon kaikki sivustolla käytettävissä olevat kieliversiot, jotka on toimitettu kirjeenvaihtajille, 3 206 lehdistötiedotetta.**

231

lehdistötiedotetta

3 206

kieliversiota
Curia-
sivustolla

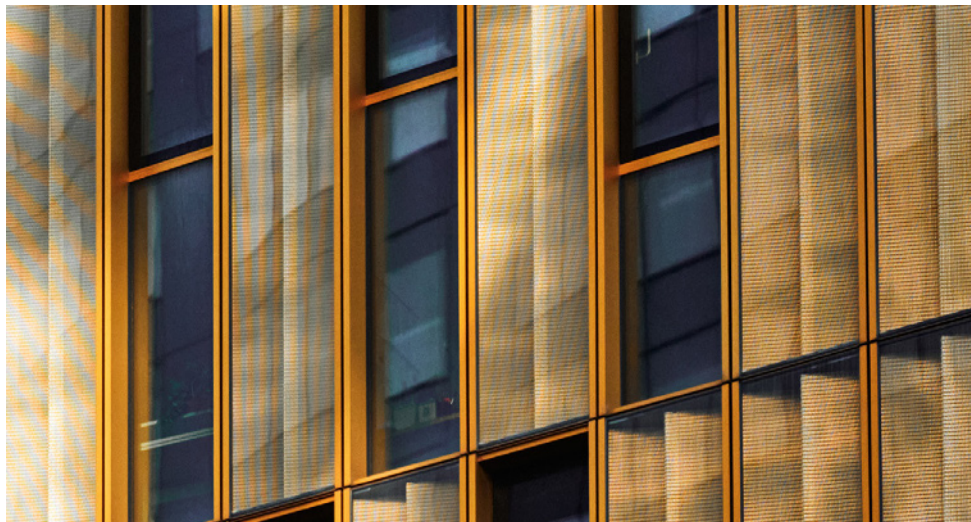

Tiedotusosaston lehdistöavustajat ovat käyttäneet voimavarojaan ja asiantuntemustaan paitsi tuomioiden, määräysten ja ratkaisuehdotusten myös vireillä olevien asioiden selittämiseen. He ovat myös lisänneet yhteyksiään jäsenvaltioissa toimiviin toimittajiin antaakseen heille ensikäden tietoa, lisätäkseen heidän tietoisuuttaan tärkeistä asioista ja selittääkseen heille sitä, miten tuomioistuimet ovat ratkaisseet eri asioissa esiin tulleet oikeuskysymykset. Tuomioistuimen lehdistöavustajat jakoivat **601 uutiskirjettä** pääasiassa toimittajille mutta myös oikeusalan ammattilaisille ja lähettivät **630 pikatiedotetta** asioista, joista ei ole laadittu lehdistötiedotetta. Toimielimen toimintaa tai tiettyjä asioita koskevien erityisten tietopyyntöjen osalta vuonna 2021 vastaanotettiin ja käsiteltiin lisäksi **12 538 sähköpostiviestiä** ja **7 182 puhelua** (kunkin pyynnön esittäjän kielellä), ja tuomioistuin hyväksyi sovellettavan säännösten nojalla **110 pyyntöä, jotka koskivat hallinnollisia asiakirjoja ja historiallisia arkistoja**.

Toimielin, joka on ollut Twitterissä vuodesta 2013 lähtien, on jatkanut tämän alustan käyttöä antaakseen suurelle yleisölle tietoa kahdella ranskan- ja englanninkielisellä tilillään, joilla on yhteensä **127 700 seuraajaa**. Se on lähettänyt **962 twiittiä**, jotka koskivat pääasiassa unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen antamia tärkeimpiä tuomioita ja toimielimen merkittäviä tapahtumia. Toimielin on mukana myös ammatillisella LinkedIn-alustalla, ja se on lähettänyt **365 viestiä 132 000 seuraajalleen**.

Oikeusalan ammattilaisten yleisöllä on puolestaan mahdollisuus tutustua "Aiheenmukaisiin muistioihin" sekä "Oikeuskäytännön kuukausikatsaukseen", joka on kokoelma unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisujen tiivistelmistä, joihin on ratkaisuisia käsiteltyjen oikeuskysymysten takia syytä kiinnittää erityistä huomiota. Näiden tutkimus- ja dokumentaatio-osaston tarjoamien välineiden avulla oikeusalan ammattilaiset voivat yhdellä silmäyksellä tutustua ajankohtaiseen yleiseen tai erityiseen oikeuskäytäntöön jollakin Euroopan unionin oikeuden erityisalalla.

Tuomioistuin on testannut ja käyttänyt tehokkaimpia teknisiä välineitä tavoittaakseen mahdollisimman laajan yleisön. Unionin lainkäyttöelin on moninkertaistanut yleisölle

601
uutiskirjettä

630
pikatiedotetta

7 182
puhelua

962
twiittiä

suunnatut aloitteet, olipa kyse sitten vuosikertomuksen julkaisemisesta | [Lyhyt katsaus html-muodossa](#), **kirjasto-osaston** tarjoamista **uusista tiedonhakuvälineistä** tai **lukiolaisryhmien etävierailujen** valmisteleminen unionin tuomioistuimeen.

Vierailujen järjestäminen on tuomioistuimelle tärkeää toimintaa sen avoimuuspolitiikan yhteydessä ja levitettäessä tietoa paitsi oikeusalan ammattilaisille ja oikeustieteen opiskelijoille myös unionin kansalaisille. Vaikka vuoden 2021 terveystilanne ei ollut yhtä tiukka kuin vuonna 2020, se on kuitenkin rajoittanut vierailuja ja vierailijoiden vastaanottamista. Tuomioistuin on kuitenkin avannut ovensa uudelleen mahdollisuuksien mukaan, ja sen **rakennuksissa** on käynyt **1 843 vierailijaa**. Etävierailujen kehittämistä jatkettiin ja vahvistettiin läsnäoloon perustuvilla vierailuille laadittua perinteistä mallia noudattaen, sillä tuomioistuimessa järjestettiin **verkkoalustoilla 87 vierailuohjelmaa**, joihin **osallistui 3 210 henkilöä**.

1 843

vierailijaa

4

Ympäristöystävällinen toimielin

Tuomioistuिन on usean vuoden ajan harjoittanut kunnianhimoista ympäristöpolitiikkaa, jolla pyritään täyttämään kestävää kehitystä ja ympäristön säilyttämistä koskevat tiukimmat vaatimukset.

Vuosittaiseen tapaan toimielin ottaa huomioon, miten sen käytössä olevat uusimmat indikaattorit, eli nyt **vuotta 2020** koskevat indikaattorit, ovat kehittyneet.

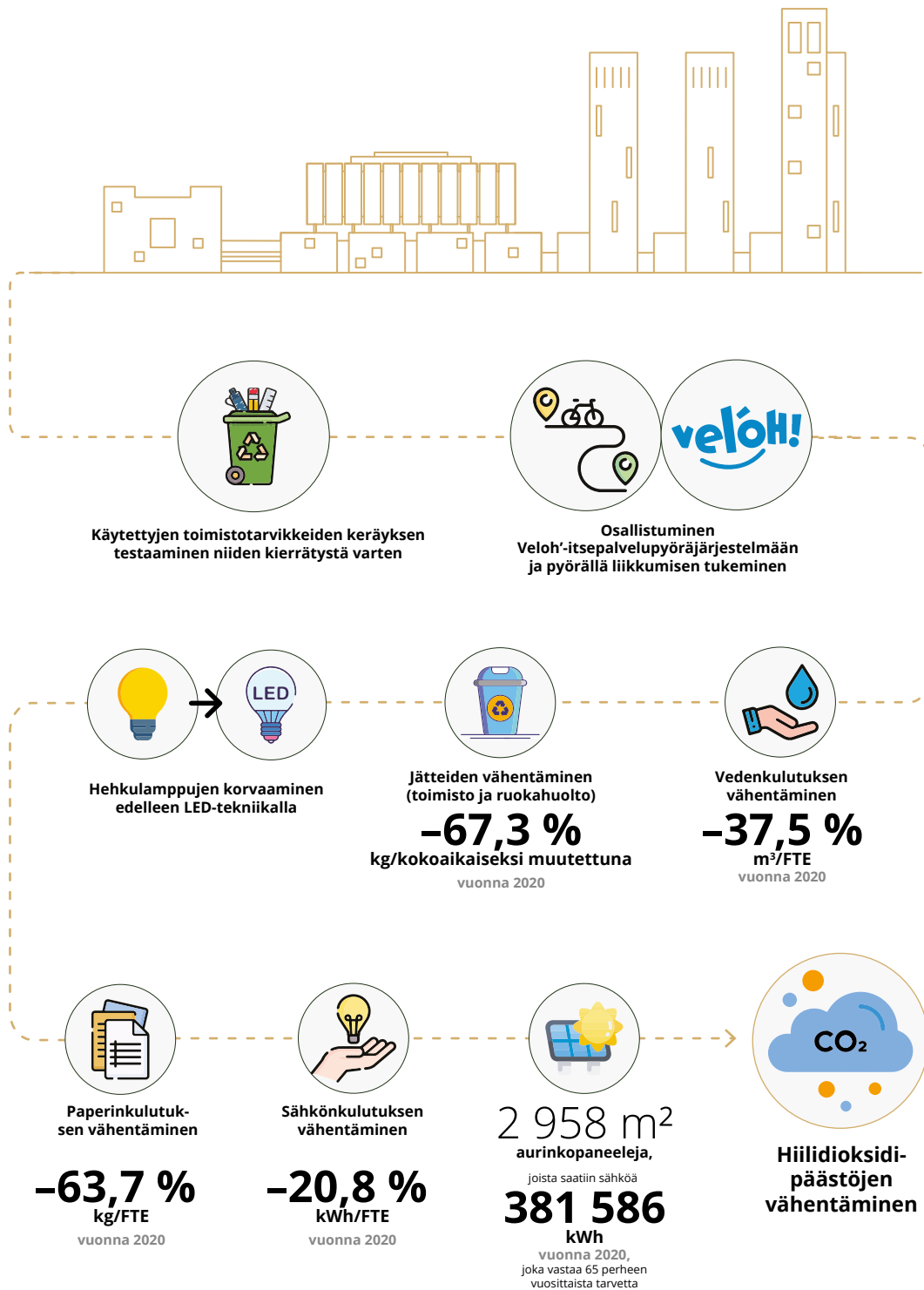
Toimielimen rakennuskompleksin hallinnoinnissa ja toimielimen käyttöön annettujen voimavarojen ja välineiden jokapäiväisessä hallinnoinnissa otetaan jatkuvasti huomioon ympäristö, mistä on osoituksena vuodesta 2016 alkaen saatu **EMAS-rekisteröinti** (Eco-Management and Audit Scheme). Tämä unionin asetuksella käyttöön otettu **EMAS-rekisteröinti** myönnetään organisaatioille, joiden ympäristöpolitiikka ja toimet ympäristön säilyttämisen ja kestäväen kehityksen hyväksi täyttävät tiukat ehdot. Se merkitsee siten vahvaa tunnustusta tuomioistuimen sitoutumiselle ympäristönäkökohtien huomioimiseen ja korkealle ympäristönsuojelun tasolle.

Tuomioistuिन laatii **vuotuisessa ympäristöselonteossaan** yksityiskohtaisen selvityksen ympäristönsuojelun tasosta sekä nykyisistä ja tulevista ympäristöhankkeista toimielimessä. Tuomioistuिन on esimerkiksi kehittänyt kaikille uusille tulokkaille tarkoitetun **verkkokoulutusmoduulin**, jonka avulla heille annetaan tietoja heidän päivittäiseen työhönsä liittyvistä ympäristönäkökohdista ja ehdotetaan oikeita tapoja tieto- ja toimistotekniikan, energian- ja vedenkäytön, jätteidenkäsittelyn sekä työmatkojen osalta.

Viimeaikaisista konkreettisista toimista mainittakoon, että tuomioistuिन on luopunut kokonaan **kertakäyttöisistä muovipulloista** istuntosaleissa sekä neuvottelu- ja kokoushuoneissa vuoden 2020 marraskuusta alkaen.

Myös **e-Curia-sovelluksella** (ks. s. 30), jota käytetään yleisesti oikeudenkäyntiasiakirjojen vaihtoon asianosaisten edustajien ja unionin tuomioistuinten välillä, on myönteinen ympäristövaikutus. Esimerkiksi jos kaikki unionin tuomioistuimelle ja unionin yleiselle tuomioistuimelle vuonna 2021 e-Curialla toimitetut oikeudenkäyntiasiakirjojen sivut (yli 1 miljoonaa sivua) olisi jätetty paperitulosteena jäljennöksiin, tämä olisi johtanut useita tonneja paperia vastaavan asiakirjamäärän tuottamiseen, joka olisi lisäksi pitänyt lähettää fyysisesti Luxemburgiin.

Kokoaikavastaava (full-time equivalent; FTE) on yksikkö, jolla voidaan mitata ammattitoimintaa riippumatta niistä erilaisista työmalleista johtuvista eroista, jotka koskevat kunkin työntekijän tekemää viikoittaista työtuntimäärää.

Vettä, jätettä, paperia ja sähköä koskevat **ympäristöindikaattorit** vastaavat vuotta 2020 koskevia indikaattoreita. Muutokset on esitetty lukumääräisesti suhteessa viitevuoteen 2015.

Jätteiden ja voimavarojen kulutuksen voimakas väheneminen selittyy sillä, että vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen **terveyskriisin** vuoksi.

5

Katse tulevaan

Vuosi 2022 on tuomioistuimen juhlavuosi.

Tuomioistuin perustettiin vuonna 1952 nimellä ”Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) tuomioistuin”, ja se viettää 70-vuotisjuhlaansa vuonna 2022.

Tämä vuosipäivä kutsuu paitsi muistelemaan Euroopan unionin 27 jäsenvaltion yhteisen lainkäyttöelimen perustamista ja kehittymistä myös tiedostamaan sen tehtävän taustalla olevat arvot.

Toimielin käynnistää uusia hankkeita asettamalla kansalaiset aloitteidensa keskiöön ja vahvistamalla vaikutuspiiriään jäsenvaltioissa.

Suunniteltuihin juhlallisuuksiin kuuluu Twitterissä jo käynnistetty menneitä muisteleva kampanja, johon voi tutustua #CJEUin70days-aihetunnisteella ja jossa esitellään vuosi vuodelta viimeisten 70 vuoden tärkeimmät tapahtumat ja toimielimen tärkeimmät tuomiot. Tuomioistuimen historiasta ja sen roolista Euroopan rakentamisessa ollaan myös tekemässä elokuvaa. Se esitetään ensimmäistä kertaa erityisillä tuomaripäivillä, joiden aiheena on ”Kansalaisten lähellä oleva tuomioistuin” ja joihin osallistuvat kaikki jäsenvaltioiden ylimpien tuomioistuinten ja perustuslakituomioistuinten presidentit. Elokuva tulee myös yleisön saataville.

Toimielimemme 70-vuotistaivalta tarkastellaan tuomioistuimen läpi vuoden järjestämissä tapahtumissa. Vuosipäivä tarjoaa tilaisuuden lisätä yleisön tietoisuutta tuomioistuimen toiminnasta ja sen vaikutuksesta unionin kansalaisten elämään.

Toimielin, tuomarit ja julkisasiamiehet sekä koko henkilöstö työskentelevät päivästä toiseen suojellakseen niitä perusperiaatteita, jotka sitovat valtioita ja jotka taataan kaikille kansalaisille, antamalla ratkaisuja, jotka ovat saatavilla jokaisen omalla kielellä.

Oikeusvaltion sekä perusoikeuksien, miesten ja naisten välisen tasa-arvon, työntekijöiden, ympäristön ja kuluttajien suojelu on ollut unionin tuomioistuimen toiminnan keskipisteessä siitä lähtien, kun sen ensimmäiset jäsenet aloittivat toimintansa 4.12.1952.

6

Pysy
kuulolla!

Tutustu unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön Curian sivustolla:

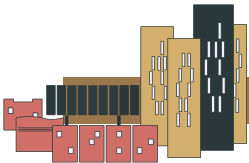
curia.europa.eu

Seuraa oikeuskäytäntöä ja toimielimen toimintaa:

- tutustu lehdistötiedotteisiin:
curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- tilaa tuomioistuimen RSS-syöte:
curia.europa.eu/jcms/RSS
- seuraa toimielimen Twitter-tiliä:
CourUEPresse tai EUCourtPress
- seuraa LinkedIn-tiliä:
<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- lataa älypuhelimille ja tableteille tarkoitettu CVRIA-sovellus
- tutustu oikeustapauskokoelmaan:
curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Lisätietoa toimielimen toiminnasta:

- tutustu [vuosikertomukseen 2021](https://curia.europa.eu/jcms/AnnualReport98888):
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport98888
 - lyhyt katsaus menneeseen vuoteen
 - kertomus tuomioistuimen toiminnasta
 - selvitys talousarvio- ja varainhallinnosta
- katso [animaatioita YouTubessa](#)

Tutustu toimielimen asiakirjoihin:

- **historialliset arkistot:**
curia.europa.eu/jcms/archive
- **hallinnolliset asiakirjat:**
curia.europa.eu/jcms/documents

Vieraile Euroopan unionin tuomioistuimessa:

- Toimielin tarjoaa asiasta kiinnostuneille **vierailuohjelmia**, jotka on suunniteltu erityisesti kunkin ryhmän intressien mukaan (osallistuminen istuntoon, opastettu kierros rakennuksissa tai taideteoksiin tutustuminen, opintovierailu):
curia.europa.eu/jcms/visits
- **Virtuaalisella kierroksella rakennuksissa** pystyt myös tarkastelemaan rakennuskompleksia todentuntuisesti ja tutustumaan siihen suoraan kotoa käsin:
curia.europa.eu/visit360/

Muut toimielintä koskevat tiedot:

- **Käytä yhteydenottolomaketta:**
curia.europa.eu/jcms/contact

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN

Unionin tuomioistuin
L-2925 Luxemburg
P. +352 4303-1

Unionin yleinen tuomioistuin
L-2925 Luxemburg
P. +352 4303-1

Tuomioistuin internetissä: curia.europa.eu

Käsikirjoitus on valmistunut maaliskuussa 2022.
Vertailussa käytetyt tiedot 31.12.2020.

Toimielin ja toimielimen nimissä toimivat henkilöt eivät vastaa edellä esitettyjen tietojen mahdollisesta käytöstä.

Luxemburg: Euroopan unionin tuomioistuin
Tiedotusosasto
Julkaisut ja sähköiset tiedostusvälineet -yksikkö

Valokuvat: © Euroopan unioni, 2019–2022, Shutterstock; © Aleksandrs Kravčuks, 2021; © Katrina De Rycke, 2021.
Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Sellaisten valokuvien tai muiden asiakirjojen käyttö tai jäljentäminen, joihin Euroopan unionilla ei ole tekijänoikeuksia, on kiellettyä ilman tekijänoikeuksien haltijoiden lupaa.

PRINT	QD-AQ-22-001-FI-C	ISBN 978-92-829-4055-6	ISSN 2467-1312	doi:10.2862/407289
PDF	QD-AQ-22-001-FI-N	ISBN 978-92-829-4033-4	ISSN 2467-1541	doi:10.2862/496982
HTML	QD-AQ-22-001-FI-Q	ISBN 978-92-829-4050-1	ISSN 2467-1541	doi:10.2862/054

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN

Tiedotusosasto
Julkaisut ja sähköiset tiedostusvälineet -yksikkö

Toukokuu 2022

